

// VEROHALLINTO
VUOSIKERTOMUS 2013

VERO SKATT

// SISÄLLYS

- 3 // PÄÄJOHTAJALTA
- 4 // UUSI STRATEGIA ANTAA SUUNNAN
- 8 // KEHITTYVÄ TOIMINTAYMPÄRISTÖ
- 8 // Verohallinto toimii valtiovarainministeriön ohjauksessa
- 8 // Valtionlaajuiset hankkeet antavat tekemiselle puitteet
- 9 // Useita muutoksia verotukseen liittyvässä lainsäädännössä
- 10 // TAVOITTEENA VEROVAJEEN PIENENTÄMINEN
- 10 // Bruttokertymät kasvoivat reilulla kahdella miljardilla
- 13 // Veronsaajille tilitettiin lähes 3 miljardia edellisvuotta enemmän
- 14 // Verovajeen määrittelytyö käynnissä
- 16 // VUODEN VARRELTA: Rakennusalan valvonnan uudistukset toivat mielekkäitä haasteita asiakaspalveluun
- 18 // OIKEIN TOIMIMINEN KANNATTAA
- 18 // Kevään asiakastytyväisyystutkimus kannustaa jatkamaan
- 18 // Verohallinto palvelee monissa kanavissa
- 20 // Valvonta ohjaa toimimaan oikein
- 23 // Uusia toimintamalleja ja sähköisiä palveluita
- 26 // VUODEN VARRELTA: Valvonta on tehokasta, koska meillä on osaamista, toimivat verkostot ja hyvät menettelytavat
- 28 // YKSIKKÖRAJAT YLITTYVÄT PROSESSIN AVULLA
- 28 // Valtakunnallinen organisaatio valmiina
- 30 // Sähköiset ja valtakunnalliset toimintatavat vakiintuvat
- 32 // VUODEN VARRELTA: Sähköinen asiointi tulee lisääntymään, koska teemme uusista käytännöistä mahdollisimman sujuvia
- 34 // VOIMAVARANA OSAAVA HENKILÖSTÖ JA HYVÄT SIDOSRYHMÄSUHTEET
- 34 // Huomio esimiestyöhön ja toimivaan työympäristöön
- 36 // Tehokasta verotustyötä
- 38 // JOHTORYHMÄ OHJAA TOIMINTAA
- 39 // Yhteistyötä sidosryhmien kanssa
- 42 // VUODEN VARRELTA: Palkittua avoimuutta ja palveluja

*Lähes kaikki kansalaiset
ja yritykset maksavat
veronsa kuten pitääkin.*

Pekka Ruuhonen, pääjohtaja

// PÄÄJOHTAJALTA

Vuosi 2013 oli Verohallinnolle kiireinen ja täynnä isoja valintoja. Uuden strategiamme myötä kohdistimme toimintamme entistä selvemmin vaikuttavuuteen, erityisesti verovajeen pienentämiseen.

TEHOKASTA VEROVAJEEN TORJUNTAA

Uudessa strategiassamme keskeisenä tavoitteena on pienentää verovajetta. Verovajeella tarkoitetaan lainmukaisten ja todellisuudessa kertyvien verojen välistä erotusta. Tutkimusten mukaan verovajeen on arvioitu olevan Suomessa 4–7 miljardia euroa. Tilitimme veronsaajille yhteensä 53,2 miljardia euroa.

Verovajetta aiheuttavat verojäämät, ilmoitusvirheet ja laiminlyönnit. Verojäämää syntyy, kun asiakkaat eivät pysty syystä tai toisesta maksamaan ilmoittamia veroja. Pyrimme pitämään verojäämät mahdollisimman pieninä esimerkiksi parantamalla verotuksen reaaliaikaisuutta. Tavoitteenamme on, että verotus osuu heti mahdollisimman hyvin kohdalleen ja että verotus hoidetaan mahdollisimman lähellä sitä ajankohtaa, jolloin verotettavaa tuloa on syntynyt.

Verovajetta syntyy myös ilmoitusvirheiden ja laiminlyöntien vuoksi. Tällöin verot jäävät määräämättä ja maksamatta, koska verotukseen vaikuttavia tietoja ei ole ilmoitettu tai ne on ilmoitettu virheellisesti. Osa virheistä ja laiminlyönneistä on tahattomia ja osa tahallisia.

Harmaan talouden torjunta on yksi hallitusohjelmassakin vahvasti esiin nostettu asia ja olemme aktiivisesti mukana torjuntatoimissa. Esimerkiksi veronumero ja käännetty arvonlisävelvollisuus ovat merkittävästi lisänneet mahdollisuuksiamme torjua ennalta harmaata taloutta rakentamislalla. Vuoden 2014 aikana otetaan vielä käyttöön verovelkarekisteri ja velvollisuus ilmoittaa työmaakohtaisia tietoja rakennusurakoista ja työntekeijöistä. Nämä ovat kansainvälisestikin uusia menettelytapoja ja herättäneet positiivista mielenkiintoa myös muissa EU-maissa.

ONNISTUMISEN EDELLYTYKSENÄ VEROMYÖNTEISYYS

Suomessa on hyvä veromoraali. Lähes kaikki kansalaiset ja yritykset maksavat veronsa niin kuin pitääkin. Työmme onnistumisen edellytyksenä on, että saamme ylläpidettyä ja edistettyä veromyönteistä ilmapiiriä Suomessa. Jos ihmiset kokevat verojen maksamisen hyödylliseksi ja tärkeäksi, he myös todennäköisemmin hoitavat velvoitteensa oikein.

Veromyönteisyyteen vaikuttavat erilaiset asiat, kuten lainsäädäntö, palvelujen helppous, ohjauksen laatu, valvonnan tehokkuus ja kiinnijäämisen riskin suuruus sekä yhteiskunnallinen keskustelu ja ilmapiiri.

Esimerkiksi yksinkertainen, selkeä, laajaan veropohjaan ja mataliin verokantoihin perustuva verolainsäädäntö kerryttää veroja paremmin kuin tulkinnanvarainen, monimutkaisia vähennyksiä ja laskentamenettelyjä sisältävä lainsäädäntö. Kun verolainsäädäntö on selkeä, paikattavia reikiä ei ole eikä tule ja valvonnan tarve on vähäisempää.

VEROSUUNNITTELU OTSIKOISSA

Vuonna 2013 julkisuudessa käytiin vilkkaasti keskustelua yritysten verosuunnittelusta. Verosuunnittelu itsessään on täysin laillista ja hyväksyttävää – kenenkään ei tarvitse maksaa veroja enempää kuin mitä laki määrää. Asia on toinen, jos veroja pyritään välttämään lakia rikkomalla. Sillä on omat verotukselliset seurauksensa. Suurin osa suomalaisista yrityksistä toimii veroasioissaan oikein, lain pykälä noudattaen.

Verohallinnon tavoitteena on, että Suomi saa sille lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten mukaisesti kuuluvan osuuden monikansallisten konsernien verotuloista. Tätä varten olemme perustaneet siirtohinnoitteluhankkeen, jossa haluamme ohjata yrityksiä toimimaan oikein siirtohinnoittelukysymyksissä ja samalla valvoa, että näin tapahtuu. Lisääntyneen valvonnan myötä tapauksia tulee enemmän esiin.

YKSI MAAILMAN PARHAISTA

Tämän vuosikertomuksen selkärangan muodostaa strategiamme neljä päätavoitetta. Haluamme nostaa tavoitteet ohjaamaan kaikkea toimintaamme myös tulevina vuosina. Tavoitteenamme on olla maineeltaan ja tuloksiltaan yksi maailman parhaista verohallinnoista.

Pekka Ruuhonen
pääjohtaja

// UUSI STRATEGIA ANTAA SUUNNAN

Vuonna 2013 hyväksytty uusi strategia antaa suunnan Verohallinnon toiminnalle. Strategia kertoo, mitä Verohallinto tavoittelee ja mitkä sen arvot ovat.

TOIMINTA-AJATUS

Toteutamme verotuksen oikean määräisenä ja oikeaan aikaan yhteiskunnan toimintojen rahoittamiseksi.

Verotulot ovat julkisen talouden merkittävin tulonlähde. Niillä ylläpidetään ja kehitetään yhteiskunnan palveluja. Huolehdimme siitä, että toimintamme on tuloksellista ja toimintavarmuutemme on hyvä.

Edistämme oma-aloitteista verojen maksamista ja sitä, että verot kertyvät nykyistä ajantasaisemmin. Huolehdimme siitä, että asiakkaat maksavat verot oikeaan aikaan ja verojen määrä on oikea. Teemme maksuunpanot lähellä sitä ajankohtaa, jolloin verotettava tulo on syntynyt. Tilitämme keräämämme verotulot veronsaajille mahdollisimman ajantasaisesti.

VISIO

Verohallinto on maineeltaan ja tuloksiltaan yksi maailman parhaista.

Tavoitteenamme on olla Suomessa ja kansainvälisesti arvioituna arvostettu organisaatio, yksi maailman parhaista verohallinnoista. Arvostuksemme perustuu siihen, että toimintamme on luotettavaa ja yhdenmukaista ja henkilökuntamme ammattitaitoista. Arvostustamme lisää myös se, että asiakkaiden hallinnollinen taakka vähenee ja asiakkaat ovat tietoisia verovaroin tuotetuista palveluista.

Työntekijämme ovat ylpeitä työnantajastaan, ja he ovat kysytyjä työmarkkinoilla. Toimintaamme leimaa jatkuva uudistumishalu. Työnantajakuvamme on hyvä. Parhaat työntekijäehdokkaat pitävät meitä houkuttelevimpana työnantajana.

”Verohallinto kerää verot ja turvaa siten yhteiskunnan toiminnan.”

ARVOT

Arvomme ovat

- *tasapuolisuus*
- *luotettavuus*
- *korkea ammattitaito*

VAIKUTTAVUUDEN KASVUA

Painotamme toiminnassamme aikaisempaa enemmän yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että tuottavuuden parantaminen unohdettaisiin.

Tavoitteenamme on vähentää verovajetta ja sitä kautta lisätä verotuloja. Vaikutamme asiakkaiden veromyönteisyyteen ja minimoimme riskit sekä mahdollisuudet toimia väärin. Vähennämme asiakkaidemme hallinnollista taakkaa ja palkitsemme oikein toimimista, mikä vahvistaa asiakkaiden positiivisia mielikuvia ja veronmaksuymyönteisyyttä. Veroriskien hallinta on toimintaamme ohjaava tekijä. Tämä auttaa kohdentamaan voimavarat oikeisiin asioihin.

Prosessimme ja tietojärjestelmämme toimivat saumattomasti yhteen, mikä auttaa saavuttamaan tuottavuushyötyjä.

Luottamukseen perustuva johtaminen ja työhyvinvoinnin aktiivinen edistäminen lisäävät työntekijöidemme motivaatiota ja parantavat tuloksiamme.

NELJÄ TAVOITETTA

Strategiassamme on neljä keskeistä tavoitetta.

Verovaje pienenee merkittävästi

Veromyönteisyys on hyvällä tasolla

Edistämme myönteistä suhtautumista verotukseen vaikuttamalla siihen, että verotuksen yhteiskunnallinen merkitys ymmärretään paremmin ja laajemmin.

Verolainsäädäntö on vaikuttavaa

Vaikutamme aktiivisesti verolainsäädännön kehittämiseen niin, että lainsäädäntö edistää strategisten tavoitteidemme saavuttamista. Asiantuntemuksemme painottuu erityisesti verotusmenettelyosaamiseen.

Väärin toimimisen mahdollisuudet minimoidaan

Veroriskien hallinta, verovalvonta ja ennakoiva ohjaus vähentävät väärin toimimisen mahdollisuuksia. Edistämme lainsäädännön kehittämistä sellaiseen suuntaan, että asiakkaiden on entistä helpompaa toimia oikein.

Asiakkaat toimivat oikein

Asiakkaiden mielestä oikein toimiminen kannattaa

Etsimme innovatiivisia tapoja palkita asiakkaitamme siitä, että

he toimivat oikein. Oikein toimiva asiakas kerryttää verotuloja ja säästää kustannuksia.

Rehellisesti toimivia suojellaan

Suojelemme rehellisesti toimivia asiakkaita vilpilliseltä kilpailulta, joka perustuu verojen välttämiseksi. Mahdollisuus välttää veroja vähenee, koska rekisteröimme kattavasti yritykset ja työntekijät. Veroriskien hallinnan ja hyvän asiakastuntemuksen avulla kohdistamme verovalvonnan riskikohteisiin.

Veroasiat voi hoitaa helpommin ja pienemmin kustannuksin

Kevennämme verotuksen yrityksille ja yksityisille henkilöille aiheuttamaa työtaakkaa. Tiivistämme yhteistyötä viranomaisen ja muiden sidosryhmien kanssa ja lisäämme automaatiota. Kehitämme suoraa tietojen välittämistä Verohallinnon sekä yritysten ja viranomaisten tietojärjestelmien välillä ja parannamme sähköisiä palvelujamme. Tämä vähentää asiakkaiden asiointitarvetta.

Sujuvat ja linjakaat prosessit

Prosessiohjaus on käytössä

Otamme vaihteittain ja hallitusti käyttöön prosessimaisen toimintatavan. Prosessiohjaus tukee linjaorganisaatiota erityisesti toiminnan kehittämisessä. Uutta toimintamallia tukee valmisohjelmistoratkaisu.

Uudet toimintatavat saadaan nopeasti käyttöön

Otamme käyttöön nopeammat, luovemmat ja joustavammat kehittämismenetelmät, joiden avulla uudistuksia on mahdollista toteuttaa kokeilemalla. Siirrymme ideasta toteutusvaiheeseen aiempaa nopeammin.

Resurssien käyttö on optimoitu

Ohjausjärjestelmä, prosessimainen toimintatapa, henkilöstön osaaminen ja teknologia tukevat voimavarojen tehokasta käyttöä. Näin verovaje pienenee ja kustannustehokkuus paranee.

Veroriskien hallinta suuntaa toimintaa

Siirrymme veroriskien hallintaan perustuvaan asiakkaiden ohjaukseen ja verovalvontaan.

Ennakoiva ohjaus on tuloksekasta ja verovalvonta vaikuttavaa

Parannamme asiakastuntemustamme niin, että voimme kohdistaa Verohallinnon aloitteesta tapahtuvaa ennakoivaa ohjausta oikeisiin kohderyhmiin, kuten aloittaviin yrityksiin. Ennakoiva ohjaus on tehokasta ja asiantuntevaa, auttaa asiakkaita ennakoimaan verotuksen lopputuloksen ja vähentää asiakkaiden tekemiä virheitä.

Kohdennamme valvontaa veroriskien perusteella oikeisiin asiakasryhmiin. Valvontatoimet sovitetaan riskin suuruuteen ja asiakkaan ominaispiirteisiin. Onnistunut verovalvonta vaikuttaa myös ennaltaehkäisevästi.

Tietovirtoja hyödynnetään tehokkaasti

Hyödynnämme verotuksessa tarvittavien tietojen hankkimisessa nykyistä enemmän tietoja, jotka saadaan suoraan sidosryhmiemme ja muiden viranomaisten tietojärjestelmistä. Tarvittaessa digitoimme tiedot, jotta kaikki käsiteltävä tieto on sähköisessä muodossa. Valtakunnallisten työjonojen avulla ta-
saamme yksiköidemme työkuormaa ja edistämme alueiden välistä tasapuolisuutta.

Lisäämme kansainvälistä automaattista tietojen vaihtoa, jotta saamme käyttöömmemme entistä kattavammat tiedot, joiden avulla verotulojen kertyminen voidaan varmistaa.

Osaava ja motivoitunut henkilöstö*Työhyvinvoinnista huolehditaan*

Panostamme työhyvinvointiin ja ennakoivaan työterveydenhoitoon. Puutemme ongelmiin varhaisessa vaiheessa. Kar-
toitamme ja poistamme työhyvinvoinnin esteitä. Korostamme avoimuutta ja tasapuolisuutta. Kehitämme työn ja vapaa-ajan yhteensovittamisen keinoja.

Tehtävien edellyttämä osaaminen varmistetaan

Rutiinitehtävien väheneminen muuttaa työme-
luonnetta. Tämä edellyttää asiantuntijuuden lisäämistä ja parantamista. Luomme jokaiselle työntekijällemme parhaiten sopivan kehi-

tyspolun. Otamme rekrytoinnissa huomioon sen, että tehtävien vaatimustaso kasvaa.

Johtamisen perustana ovat luottamus ja keskinäinen arvostus

Johtamisemme perustuu johdon ja henkilöstön luottamukselliseen yhteistyöhön. Yhteistyö on tiivistä ja avointa. Johtamisemme on valmentavaa, se tukee työntekijää ja luo onnistumisen edellytyksiä.

Työvälineet ja työtavat ovat kunnossa

Käytämme nykyaikaisia työvälineitä, jotka lisäävät työn tehokkuutta ja laatua sekä tekevät työnteosta miellyttävää. Uusien työvälineiden käyttöönotossa olemme heti kärjen tuntumassa. Tärkeää on työvälineidemme tarkoituksenmukaisuus ja se, että työvälineet toimivat osana kokonaisuutta.

Etsimme prosessilähtöiseen työskentelyyn parhaiten sopivia, tehokkaita työtapoja. Olemme työtapojen etsimisessä innovatiivisia ja kokeilunhaluisia, jotta löydämme juuri Verohallinnolle parhaat ratkaisut. Työtavat tukevat työntekijöidemme kehittymistä ja viihtymistä sekä varmistavat sen, että saavutamme strategiset tavoitteet. Uudet työntekotavat ja toimitilakonseptit lisäävät vuorovaikutusta ja vähentävät sitä, että työn tekeminen olisi sidottu tiettyyn paikkaan.

// KEHITTYVÄ TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Yhteiskunnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset näkyvät myös Verohallinnon toiminnassa.

VEROHALLINTO TOIMII VALTIOVARAIN-MINISTERIÖN OHJAUKSESSA

Valtiovarainministeriö (VM) ohjaa Verohallinnon toimintaa myöntämällä määrärahoja ja asettamalla tulostavoitteita. Tavoitteita asetetaan eduskunnan hyväksymässä talousarviossa ja etenkin valtiovarainministeriön kanssa solmittavassa tulossopimuksessa.

Valtiovarainministeriö antaa vuosittain kirjallisen palautteen Verohallinnon toiminnasta. Verohallinnon saama palaute vuoden 2012 toiminnasta oli erittäin positiivista*. Valtiovarainministeriö oli tyytyväinen siihen, että sovitut tulostavoitteet toteutuivat ja toimintaa kehitettiin. Verohallinto sai ministeriöltä hyvää palautetta esimerkiksi siitä, että toimintaa on tehostettu automaatioastetta nostamalla. Palautteessa mainittiin myös sähköisen asioinnin lisääntyminen ja sähköisten palveluiden kehittäminen. Verohallinnossa saimme hyvää palautetta veronumeroiden käyttöönotosta sekä siirtohinnoitteluhankkeen tuloksista.

Valtiovarainministeriön mukaan Verohallinto on onnistunut henkisten voimavarojen hallinnassa ja kehittämisessä. VM kuitenkin kannusti kiinnittämään huomiota sairauspoissaolojen määrään ja työterveyshuollon kustannuksiin. Henkilöstöhallinnon haasteita lähivuosina ovat kiihtyvä eläköityminen ja osaan työvoiman saatavuus.

Tulevien vuosien muita haasteita ovat IT-toimintavarmuuden turvaaminen ja toisaalta IT-mahdollisuuksien hyödyntäminen Valmis-ohjelmistohankkeen avulla.

Palautteessa todettiin, että vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta

on syytä seurata rinnakkain. Tiukoista määrärahakehyksistä huolimatta toiminnan vaikuttavuus ja laatu eivät saa kärsiä.

VALTIONLAAJUISET HANKKEET ANTAVAT TEKEMISELLE PUITTEET

Valtionhallinnon yhteiset hankkeet vaikuttavat Verohallinnon toimintaan ja Verohallinto pyrkii hyötymään niistä.

Vuonna 2012 valtiovarainministeriö käynnisti Tori-hankkeen, jonka tavoitteena on koota yhteen sellaiset valtionhallinnon tieto- ja viestintätekniset tehtävät, jotka eivät ole sidoksissa tiettyyn toimialaan. Hankkeen ehdotuksesta on perustettu valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori. Verohallinto ottaa käyttöön Valtorin tarjoamat yhteiset IT-käyttö- ja tukipalvelut maaliskuussa 2014.

Vuonna 2013 Verohallinto osallistui Asiakaspalvelu 2014 -hankkeen valmisteluun. Siinä tarkoituksena on keskittää valtion ja kuntien asiakaspalveluita kuntien ylläpitämiin yhteispalvelupisteisiin. Verohallinto on huolissaan hankkeen riittämättömästä valmistelusta ja kustannuksista.

Viranomaisten välinen tietojenvaihto on yksi tärkeimpiä keinoja torjua harmaata taloutta. Vuonna 2013 Verohallinto jatkoi viranomaistietopalvelurajapintahanketta (VTPR-hanke). Hankkeen tavoitteena on joustava tietojenvaihto viranomaisten välillä: muut viranomaiset saavat entistä helpommin käyttöönsä

*Edellistä vuotta koskeva palaute saadaan valtiovarainministeriöltä yleensä kesäkuussa. Vuoden 2013 palaute saataneen kesäkuussa 2014.

yrityksiä koskevat tiedot Verohallinnon Harmaan talouden selvitysyksiköltä. VTPR-hanke on valtiovarainministeriön vaikutavuus- ja tuloksellisuusohjelman kärkihanke.

Verohallinto valmisti vuonna 2013 valtion yhteisen IT-kapasiteettihankkeen ja yhteisen puhelinratkaisun käyttöönottoa.

Verohallinto otti vuoden alussa käyttöönsä valtion yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän Kiekun. Käyttöönotto ei sujunut ongelmitta, etenkin työaikojen raportointi takkuili koko vuoden. Jo aiemmin talous- ja henkilöstöhallinnon tehtäviä on siirretty valtion yhteiseen palvelukeskukseen Palkeisiin.

USEITA MUUTOKSIA VEROTUKSEEN LIITTYVÄSSÄ LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ

Verolainsäädäntöön tehtävät muutokset vaikuttavat Verohallinnossa muun muassa asiakkaiden ohjaamiseen, verotusmenettelyihin ja tietojärjestelmiin.

Vuonna 2013 uusi yleisradiovero korvasi televisiolupamaksut Yleisradion rahoituslähteenä. Vero on riippumaton asiakkaalla olevista vastaanottolaitteista ja Yleisradion palvelujen käytöstä. Sekä henkilö- että yritysasiakkaat maksavat yleisradioveron tuloverotuksen yhteydessä.

Työmatkasta maksettavan verovapaan kilometrikorvauksen alentaminen herätti vilkasta keskustelua. Muutoksen tavoitteena oli, että kilometrikorvauksen määrä vastaisi paremmin työmatkoista aiheutuvia todellisia kustannuksia.

Yritystoimintaa tuettiin uusilla määräaikailla verokannusteilla. Jotta pienet kasvuyritykset saisivat lisää pääoma-

rahoitusta, sijoittajille tarjottiin kannustinta: sijoittajat saivat vähentää verotuksessa osan tekemästään osakepääomasi-joituksesta. Innovaatioita suosittiin ylimääräisellä verovähennyksellä, jonka perusteena ovat tutkimus- ja kehitystoiminnan menot. Tuotannollisia investointeja edistettiin korotetulla poisto-oikeudella.

Asunto-osakkeiden varainsiirtovero korotettiin 1,6 prosentista 2,0 prosenttiin. Varainsiirtoveroa on maksettava myös kauppahintaan verrattavasta yhtiölainaosuudesta. Muutoksilla lisättiin varainsiirtoveron tuottoa ja veropohjan neutraalisuutta.

Korkein oikeus rinnasti uudessa tulkinnassaan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä määrättävän veronkorotuksen rikosoikeudelliseen rangaistukseen. Tämä tarkoittaa sitä, että veronkorotus estää rikossyytteen nostamisen samassa asiassa (niin sanottu ne bis in idem -periaate). Veronkorotus- ja rikosseuraamusten yhteensovittamiseksi säädettiin uusi laki: laki erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- ja tullinkorotuksesta. Verohallinto voi jättää määräämättä veronkorotuksen rikosasioina käsiteltävistä teoista ja tehdä niistä rikosilmoituksen. Jos Verohallinto määrää veronkorotuksen, samasta asiasta ei voi enää tehdä rikosilmoitusta. Uuden lainsäädännön ansioista verotukseen liittyvistä laiminlyönneistä voidaan määrätä oikeasuhtainen seuraamus.

Syksyllä 2013 säädettiin myös laki kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa. Lain tavoitteena on torjua harmaata taloutta ja käteistulojen kirjaamatta jättämistä sekä edistää kansalaisten mahdollisuuksia huomata tällaista myyntiä.

*”Verotus on
yhteiskunnan
ytimessä.”*

// TAVOITTEENA VEROVAJEEN PIENENTÄMINEN

Verotulot ovat julkisen talouden merkittävin tulonlähde. Verohallinto kerää suurimman osan Suomen veroista ja veronluonteisista maksuista.

BRUTTOKERTYMÄT KASVOIVAT REILULLA KAHDELLA MILJARDILLA

Bruttokertymät kertovat Verohallinnon pankkitileille vuoden aikana tulleen rahan määrän. Kalenterivuoden 2013 bruttokertymät olivat yhteensä 67,2 miljardia euroa. Kasvua kertyi edellisvuoteen verrattuna 2,3 miljardia euroa (+3,6 %).

Henkilöasiakkaiden tuloverot kasvoivat edellisvuodesta yli miljardi euroa

Henkilöasiakkaiden tulovero sekä tavaroista ja palveluista maksettava arvonlisävero kerryttävät ylivoimaisesti eniten verotuloja. Yhdessä niiden bruttokertymät kattoivat yli 80 prosenttia Verohallinnon kokonaisbruttokertymästä.

Henkilöasiakkaiden tuloveron bruttokertymä ylsi 30,1 miljardiin euroon, jossa oli kasvua edellisvuodesta 1,1 miljardia

(+4,0 %). Tulovero koostuu noin 90-prosenttisesti ennakonpidätyksistä, joiden määrä kasvoi edellisvuodesta 4,8 prosenttia. Ilman taantumaa ja työttömyyden nousua talouden palkkasumma ja sitä kautta ennakonpidätykset olisivat kasvaneet vieläkin enemmän. Arviolta 55–65 prosenttia ennakonpidätysten kasvusta on seurausta uudesta Yle-verosta sekä muutenkin kiristyneestä ansiotuloverotuksesta. Tuloveron muista verolajeista ennakkoeroja kertyi 1,6 miljardia, jossa oli nousua vuodentakaiseen 110 miljoonaa (+7,4 %). Ennakon täydennysmaksujen määrä sen sijaan romahti, täydennysmaksujen määrä laski kaikkiaan 220 miljoonaa euroa (-30 %). Ennakonpidätyksissä ja ennakkoeroissa on pääosin kyse verovuoden 2013 veroista, kun taas ennakon täydennysmaksut viittaavat erityisesti verovuoden 2012 laskeneisiin pääomatuloihin.

Henkilöasiakkaiden maksamien jäännösverojen määrä oli hiukan yli miljardi euroa, jossa nousua edellisvuodesta oli 7 miljoonaa euroa (+0,7 %). Jäännösverojen kehitys edellisvuoteen verrattuna oli kaksijakoinen, mikä on seurausta siitä, että kalenterivuoden aikana on kahden eri verovuoden jäännösveron eräpäivät. Vuonna 2013 oli verovuoden 2011 jäännösveron 2. eräpäivä (helmikuussa) sekä verovuoden 2012 jäännösveron 1. eräpäivä (joulukuussa). Helmikuun eräpäivänä bruttokertymä nousi verovuoden 2011 maksuunpantujen verojen mukaisesti, mutta joulukuun eräpäivänä bruttokertymä aleni verovuonna 2012 laskeneiden pääomatuloverojen mukana.

VEROTULOJEN BRUTTOKERTYMÄT 2009–2013, MILJ. EUROA

	Milj. euroa	Muutos (%)
2009	57 491	-9,6
2010*	58 513	1,8
2011*	63 040	7,7
2012*	64 817	2,8
2013*	67 152	3,6

* Vertailukelpoisuuden säilyttämiseksi vuosien 2010–2013 kertymiin on lisätty negatiiviset arvonlisäverot, jotka asiakkaat voivat vähentää muista verotilille maksamistaan veroista.

*”Verohallinto kerää
verot ja tilittää
ne eteenpäin
veronsaajille.”*

VEROJEN PALAUTUKSET 2009–2013

	Milj. euroa	Kpl
2009	13 047	4 076 879
2010	13 128	4 384 908
2011	14 547	4 466 765
2012	15 055	4 604 392
2013	14 470	4 717 020

Arvonlisäveroissa kolmen prosentin kasvu

Arvonlisäveron bruttokertymä nousi edellisvuodesta 740 miljoonaa euroa (+3,1 %) ja oli yhteensä 24,8 miljardia euroa. Bruttokertymän kasvuprosentti jää kuitenkin pienemmäksi kuin mitä arvonlisäverokantojen korotukset antoivat olettaa. Arvonlisäverokantoja korotettiin prosenttiyksiköllä vuoden 2013 alusta. Arvonlisäveron bruttokertymän heikko kasvu kertoo kotimaisen kysynnän pienenemisestä.

Yhteisöjen tuloverot kasvoivat 200 miljoonaa

Yhteisöjen tuloveron bruttokertymä puolestaan kasvoi 200 miljoonaa 5,9 miljardiin euroon (+3,6 %). Yhteisöveron osatekijöistä ennakoverojen bruttokertymä kasvoi 260 miljoonaa euroa (+6,1 %). Tämä johtui suoraan siitä, että verovuoden 2013 maksuunpantujen ennakoverojen kokonaismäärä nousi 6 prosenttia. Ennakon täydennysmaksujen määrä kasvoi hieman (+3,5 %), määrä ylsi jälleen yli miljardin euron. Jään-

nösverot sen sijaan laskivat reilusti (-19,3 %). Sekä ennakon täydennysmaksuissa että jäännösveroissa on pääasiassa kyse verovuoteen 2012 liittyvistä veroista. Tyypillisesti yhteisöjen jäännösverot ja ennakonpalautukset vaihtelevat vuosittain suhteellisesti enemmän kuin henkilöasiakkaiden jäännösverot ja ennakonpalautukset. Tämä selittyy sillä, että yhteisöjen verotettavat tulot vaihtelevat herkemmin talouden suhdanteiden mukaan. Toinen syy on se, että yhteisöjen ennakoperintä ei huomioi kovin reaaliaikaisesti yhteisöjen toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Tämä näkyy paitsi ennakon täydennysmaksujen, myös jäännösverojen ja ennakonpalautusten suurina vaihteluina.

Uusi pankkivero tuotti 134 miljoonaa

Vuonna 2013 otettiin käyttöön uusi pankkivero, joka tuotti ensimmäisenä vuotenaan 134 miljoonaa euroa. Pienemmistä verolajeista kasvoi kuitenkin eniten perintö- ja lahjaveron kertymä (+26,8 %). Kaikkiaan perintö- ja lahjaveroa kertyi reilut 650 miljoonaa. Kertymää kasvatti se, että vuoden 2013 alussa yli miljoonan euron arvoisten perintöjen ja lahjojen vero kiristyi kolmella prosenttiyksiköllä. Kertymää lisäsi myös Verohallinnon käsittelemien tapausten lukumäärän kasvu.

Kiinteistöjen kasvaneet verotusarvot näkyvät verokertymässä

Kunnille tilittävän kiinteistöveron bruttokertymä nousi puolestaan 70 miljoonaa euroa (+5,5 %). Kasvu oli odotetun kaltaista, sillä kiinteistöverotuksessa käytettävät verotusar-

vot kasvoivat vuotta aiemmasta 2,6 prosenttia ja lisäksi osa kunnista nosti kiinteistöveroprosenttejaan. Kaikkiaan kiinteistöveroa kertyi vuonna 2013 yhteensä 1,4 miljardia, josta rakennusten osuus oli 73 prosenttia ja maapohjan osuus 27 prosenttia.

Joidenkin verolajien kertymä laski

Joidenkin verolajien kertymä pieneni edellisvuodesta. Tällaisia verolajeja olivat korkotulon lähdevero, rajoitettuihin verovelvollisten maksama lähdevero, ja osinkojen ennakonpidätykset. Myös Kelalle tilittävän työnantajan sosiaaliturvamaksun kertymä pieneni, koska veroperuste aleni 2,12 prosentista 2,04 prosenttiin maksetuista palkoista (vuonna 2012 veroperuste oli 2,12 % ja vuonna 2013 se oli 2,04 %).

HENKILÖASIAKKAIDEN MAKSUUNPANNUT JÄÄNNÖSVEROT 2009–2013

	Milj. euroa	Kpl
2009	868	672 136
(verovuodelta 2008)		
2010	856	691 551
(verovuodelta 2009)		
2011	1 009	744 549
(verovuodelta 2010)		
2012	1 048	740 952
(verovuodelta 2011)		
2013	997	674 980
(verovuodelta 2012)		

"Kotitalousvähennystä haettiin edellisvuotta vähemmän"

Veronpalautuksissa nousua ja laskua

Vuonna 2013 asiakkaille palautettiin liikaa maksettua veroja yhteensä 14,5 miljardia euroa. Palautusmäärä laski 585 miljoonaa euroa (-3,9 %) vuotta aiemmasta arvonlisäveron (-2,6 %) ja yhteisöveron (-23,6 %) palautusten pienenemisen takia. Henkilöasiakkaiden ennakonpalautusten määrä puolestaan kasvoi (+3,8 %) edellisvuosien tapaan.

Verohallinto palautti euromääräisesti eniten arvonlisäveroa, noin 10,8 miljardia euroa, joka on lähes kolme neljäsosaa kaikista Verohallinnon palautuksista. Suurimmat arvonlisäveropalautukset liittyvät tavallisesti vientitoimintaan, jossa 0-verokannan myötä yritykselle ei synny lainkaan suoritettavaa veroa. Arvonlisäveron palautusten voidaankin sanoa heijastavan viennin kehitystä, joka palautusten tavoin supistui vuonna 2013.

Yhteisöveron palautukset pienenivät lähinnä verovuoteen 2013 liittyvien ennakoveron palautusten pienemmän määrän vuoksi sekä erityisesti siksi, että vanhempien vuosien verotuksen oikaisuista syntyneitä palautuksia oli edellisvuotta vähemmän. Verovuoteen 2012 liittyviä ennakonpalautuksia yhteisöt sen sijaan saivat edellisvuotta (verovuoteen 2011 liittyviä ennakonpalautuksia) enemmän (+4,2 %).

Henkilöasiakkaiden ennakonpalautuksia maksettiin vuoden aikana 3,4 miljoonalle asiakkaalle yhteensä 2,4 miljardia euroa. Summa kasvoi edellisvuodesta noin neljä prosenttia. Ennakonpalautusten kasvun taustalla on jäännösverojen pientymiseenkin vaikuttanut pääomatuloverojen määrän pie-

nentyminen, sillä erityisesti luovutusvoittoja ei useimmiten huomioida ennakonpidätyksissä, vaan niihin liittyviä veroja maksetaan jälkikäteen joko ennakon täydennysmaksuina tai vasta jäännösverona. Pääomatuloverojen väheneminen vaikuttaa siten myös ennakonpalautusten määrän lisääntymiseen. Henkilöasiakkailta muut palautukset kuin ennakonpalautukset ovat vähäisiä.

Kotitalousvähennystä haettiin edellisvuotta vähemmän

Vuonna 2012 kotitalousvähennyksen sai yhteensä 360 171 henkilöä. Näistä maksimivähennyksen saaneita oli 52 698 henkilöä. Edellisvuonna kotitalousvähennyksen oli saanut 401 613 henkilöä ja maksimivähennyksen 48 521 henkilöä. Vaikka kotitalousvähennystä haettiin aiempaa vähemmän, kotitalousvähennys on edelleen suosittu vähennys. Kotitalousvähennyksen käyttöön vaikuttaa yleinen taloudellinen tilanne, sillä se vaikuttaa myös kotitalouksien taloudelliseen asemaan.

Kotitalousvähennykseen oikeuttavat kustannukset jakautuivat seuraavasti:

- 77 % Oman vakituisen asunnon tai loma-asunnon kunnossapito- tai perusparannustyö, yhteensä 305,7 miljoonaa euroa (summaan sisältyvät kotitalouksien maksamat palkat, palkkojen sivukulut sekä työn osuus yrittäjälle maksetusta korvauksesta).
- 17,8 % Kotitaloustyö, yhteensä 70,6 miljoonaa euroa
- 3,3 % Hoiva- ja hoitotyö, 13 miljoonaa euroa.

Kotitalousvähennyksen voi saada vain tietyistä töistä, esimerkiksi oman asunnon kunnossapitotöistä tai kotitaloustyöstä. Vähennys myönnetään vain työn osuudesta, ei matkakuluista tai tarvikkeista. Jos henkilö on palkannut työntekijän, hän saa vähentää 15 % maksamastaan palkasta sekä palkan sivukulut

KOTITALOUSVÄHENNYKSEN KÄYTTÖ VEROVUOSINA 2009–2012

	2009	2010	2011	Muutos (%)	2012	Muutos (%)
Myönnetyt kotitalousvähennykset (kappaletta)	360 800	369 437	401 613	8,3	360 171	-10,32
Keskimääräinen vähennys (euroa)	1 083	1 105	1 179	8,2	839	-28,84
Vähennys, vähennetty määrä yhteensä, euroa	390 578 000	408 134 000	476 436 000	16,6	302 090 000	-36,59

(esim. työnantajan sosiaaliturvamaksun ja pakollisen työeläkemaksun). Jos työn tekee ennakoperintärekisteriin merkitty yritys, vähentää voi 45 prosenttia työkorvauksesta. (Vuonna 2011 palkasta sai vähentää 30 % ja työkorvauksesta 60 %).

Vuonna 2012 kotitalousvähennyksen enimmäismäärää alennettiin kolmanneksella. Kun vuonna 2011 vähennyksen enimmäismäärä oli ollut 3 000 euroa, vuonna 2012 enimmäismäärä pudotettiin 2 000 euroon. Tämä muutos heijastui kotitalousvähennyksen verosta vähennettyyn määrään vuonna 2012, joka aleni jopa 37 prosenttia. Maksimivähennyksen saajien määrä sen sijaan kasvoi 4 177 henkilöllä (+8,6 %). Tämä johtui siitä, että vähennyksen enimmäismäärä saavutettiin pienemmillä kustannuksilla kuin vuotta aikaisemmin.

Kotitalousvähennys tehdään valtion tuloverosta, kunnallisverosta, kirkollisverosta ja sairaanhoitomaksusta. Jotta henkilö voisi saada kotitalousvähennyksen enimmäismäärän, hänellä on oltava veroja ja veronluonteisia maksuja vähintään vähennykseen oikeuttavan määrän verran.

VERONSAAJILLE TILITETTIIN LÄHES 3 MILJARDIA EDELLISVUOTTA ENEMMÄN

Verohallinto tilittää keräämänsä verot yhteiskunnan palveluja ylläpitäville veronsaajille: valtiolle, kunnille, Kansaneläkelaitokselle, seurakunnille ja metsänhoitoyhdistyksille. Vuonna 2013 verovaroja tilitettiin veronsaajille yhteensä 53,2 miljardia euroa. Tilitettyjen verojen määrä kasvoi edellisvuodesta lähes 3 miljardilla eurolla (+5,9 %).

Ansio- ja pääomatuloverojen ja arvonlisäveron tilityksissä kasvua

Euromääräisesti eniten muuttuivat ansio- ja pääomatuloverojen tilitykset, jotka kasvoivat 1,4 miljardia euroa (4,9 %). Tilitysten määrän kasvuun vaikutti veronkorotusten ja veropistemuutosten lisäksi se, että syyskuussa 2013 tilitysten kertymäjaksot yhtenäistettiin. Yhtenäistämisen vuoksi kertyneitä veroja tilitettiin veronsaajille aiempaa aikaisemmin. Muutoksesta johtuen verovuoden 2012 jäännösverot tilitettiin tammi-kuun 2014 sijasta jo joulukuussa 2013, mikä kasvatti vuoden 2013 ansio- ja pääomatuloverojen tilityksiä noin 300 miljoonalla. Kertymäjaksoiden muutoksesta johtuen myös metsänhoitomaksuja tilitettiin vuoden aikana poikkeuksellisen paljon (+75 %), joten vuoden 2014 metsänhoitomaksujen tilitettävä määrä tulee olemaan saman verran vähemmän.

Arvonlisäveron tilitysten määrä kasvoi reilulla miljardilla (7,9 %), mikä perustuu suurelta osin verokannan korotukseen. Ilman verokannan korotusta kertymän määrä olisi jäänyt huomattavasti pienemmäksi. Yhteisöverojen tilitykset nousivat 200 miljoonalla eurolla (+4,9 %), vaikka kertymäjaksoiden muutos vähensi joulukuun tilitettävää määrää 300 miljoonalla eurolla verovuoden 2012 ennakonpalautusten vuoksi.

VEROTULOJEN TILITYKSET 2009–2013

	Milj. euroa	Muutos (%)
2009	45 136	-6,9
2010	45 463	0,7
2011	48 998	7,8
2012	50 261	2,6
2013	53 213	5,9

VERONSAAJIEN OSUUDET NETTOKERTYMÄSTÄ 2013

	Milj. euroa	%
Valtio	27 998	52,6
Kunnat	20 641	38,8
Seurakunnat	1 037	1,9
Kela	3 490	6,6
Metsänhoitoyhdistykset	47	0,1

Kaikkien veronsaajaryhmien tilitykset kasvoivat

Valtiolle tilitettiin lähes 28 miljardia euroa, jossa on kasvua edellisvuodesta 1,5 miljardia euroa (5,7 %). Pääosa kasvusta on arvonlisäverokertymän ansiota. Muista veroista eniten kasvoivat viime vuoden mukaisesti perintö- ja lahjaveron tilitykset, jotka lisääntyivät 137 miljoonaa euroa (+26,9 %). Pankkivero tuotti valtiolle ensimmäisenä vuotenaan 134 miljoonaa eu-

”Maksamatta olevia veroja oli vuoden 2013 lopussa 3,9 miljardia euroa.”

TILITYKSET VERONSAAJILLE 2013

Veronsaaja	Milj. euroa	Muutos (%)
Valtio	27 998	5,7
ansio- ja pääomatulovero + lähdevero	7 955	1,2
yhteisövero	3 013	3,4
arvonlisävero	14 028	7,9
muut valtion verot	3 002	10,6
Kunnat	20 641	6,8
kunnallisvero	17 966	6,6
yhteisövero	1 312	8,2
kiinteistövero	1 363	7,3
Seurakunnat	1 037	6,2
kirkollisvero	932	6,1
yhteisövero	105	6,8
Kela	3 490	1,3
vakuutetun maksut	1 875	4,7
työnantajan sotu-maksu	1 615	-2,4
Metsänhoitomaksut	47	75,5
Verot ja maksut yhteensä	53 213	5,9

roa. Valtiolle tilitetut ansio- ja pääomatuloverot nousivat 98 miljoonaa euroa (+1,2 %) ja yhteisöverot 99 miljoonaa euroa (3,4 %).

Kuntien tilitykset nousivat viime vuodesta 1,3 miljardilla eurolla (+6,8 %). Tilitettävä määrä kasvoi 20,6 miljardiin euroon. Euromääräisesti suurin osa tilityksen kasvusta on kunnallisveroa, jossa on lisäystä 1,1 miljardia euroa (+6,6 %). Yhteisöveron tilitykset kasvoivat 8,2 prosenttia hyvästä yhteisöverokertymästä johtuen. Kiinteistöverojen tilitykset nousivat 93 miljoonalla eurolla (+7,3 %) pääasiassa siksi, että kiinteistöverotuksen verotusarvoja ja osaa kuntien kiinteistövero-prosenteista korotettiin.

Seurakuntien tilitykset kasvoivat reiluun miljardiin (+6,2 %). Kirkollisveroa tilitettiin 54 miljoonaa euroa (+6,1 %) enemmän ja yhteisöveroa 6,7 miljoonaa euroa (+6,8 %) enemmän kuin viime vuonna.

Kansaneläkelaitokselle tilitetut veronluonteiset maksut kasvoivat maltillisemmin 1,3 prosenttia 3,5 miljardiin euroon. Vakuutetun sairausvakuutusmaksujen tilitykset nousivat 4,7 prosenttia, mutta työnantajan sosiaaliturvamaksut puolestaan laskivat 2,4 prosenttia. Määrän vähennystä selittää työnantajan sosiaaliturvamaksuprosentin aleneminen.

VEROVAJEEN MÄÄRITTELYTÖ KÄYNNISSÄ

Verovajeella tarkoitetaan lainmukaisen ja todellisen verokertymän välistä erotusta. Todelliseen verokertymään lasketaan mukaan oikein maksetut verot, myöhässä maksetut verot sekä

liikaa maksetut verot. Verovajeeseen lasketaan mukaan verojäämä sekä ilmoitusvirheet ja -laiminlyönnit.

Verovajeen mittaamisen kehittäminen aloitettiin vuonna 2013 yhteistyössä Tullin, Valtiovarainministeriön, Tilastokeskuksen sekä Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen kanssa. Ensimmäisenä vuonna keskityttiin määritelmän täsmentämiseen, perehdyttiin kansainvälisiin käytäntöihin ja testattiin menetelmiä tarkastustulosten yleistämiseksi. Tehdyn analyysin pohjalta ja käyttäen IMF kehittämää menetelmää verovajeen suuruutta päästään arvioimaan vuonna 2014 alkaen arvonlisäverotuksesta.

Veroja maksamatta 3,9 miljardia euroa

Verojäämät voivat johtua aidosta maksukyvyttömyydestä tai tahallista verojen maksamatta jättämisestä.

Maksamatta olevia veroja oli vuoden 2013 lopussa 3,9 miljardia euroa. Summaan sisältyy aikaisemmasta poiketen myös verotilien alijäämä, joka oli 191 miljoonaa euroa. Verojäämät, joilla tässä yhteydessä tarkoitetaan verotilin ulkopuolisia, maksamatta olevia veroja, vähentyivät edellisestä vuodesta noin 354 miljoonaa euroa (-8,7 %). Lasku vastaa noin 0,7 prosenttia vuoden aikana tilitetystä verokertymästä (53,2 mrd.).

Verojäämiin sisältyy vanhentuneita verojäämiä yhteensä 716 miljoonaa euroa. Vuonna 2012 vanhentuneita verojäämiä oli 1,05 miljardia. Verojäämien kokonaismäärän laskua selittää ensisijaisesti vanhentuneiden verojäämien vähentyminen.

Eniten laskua oli arvonlisäverojen jäämissä, jotka vähenivät 134 miljoonaa euroa. Ennakoverojen ja jäännösverojen verojäämät laskivat 109 miljoonaa euroa ja ennakonpidätysten sekä sosiaaliturvamaksujen jäämät yhteensä 119 miljoonaa euroa.

Muiden verojäämien osuus kasvoi 3 miljoonaa euroa verrattuna edelliseen vuoteen. Muihin veroihin kuuluvat muun muassa kiinteistöverot sekä perintö- ja lahjaverot.

Verojäämistä 33 prosenttia (1,2 miljardia euroa) oli henkilöasiakkailta maksamatta jääneitä veroja. Näistä 734 miljoonaa oli jäännösveroja. Yritys- ja yhteisöasiakkailta on maksamatta 2,7 miljardia euroa veroja. Näistä noin 73 prosenttia (2 miljardia euroa) oli arvonlisäveroja ja työnantajasuorituksia.

Saldohuomautukset ja maksumuistutukset tehokkaita

Verohallinto keräsi omilla toimillaan 3 miljardia euroa. Verohallinnon omista toimista tehokkaimpia olivat saldohuomautukset, joilla kerättiin 1,4 miljardia euroa sekä maksumuistutukset, joiden avulla jäämiä saatiin kerättyä yhteensä 322 miljoonaa euroa.

Maksujärjestelyjen määrä nousi yli viidenneksen

Asiakaskohtaisten perintätöimenpiteiden kertymä oli 382 miljoonaa euroa ja kertymäprosentti 50,3 %. Nousua viime vuoteen on 56 miljoonaa (+1,4 %).

Vuoden aikana tehtiin 23 084 veroihin liittyvää maksujärjestelyä. Edellisvuodesta maksujärjestelyjen lukumäärä nou-

si noin 22,5 prosentilla. Maksujärjestelyt koskivat yhteensä 279 miljoonan euron määrää. Maksujärjestelyillä kertyi 189 miljoonaa euroa, mikä oli 42,5 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän.

Verohallinnon tekemien konkurssihakemusten määrä nousi 1 358 hakemukseen (+0,9 %).

VEROJÄÄMIEN KEHITYS 2009–2013

*Verojäämä sisältää aiemmista vuosista poiketen verotileillä vuoden 2013 lopussa maksamatta olevien verojen määrän.

VEROJÄÄMÄT VEROLAJEITTAIN 2013

// VUODEN VARRELTA: RAKENNUSALAN VALVONNAN UUDISTUKSET TOIVAT MIELEKKÄITÄ HAASTEITA ASIAKASPALVELUUN

Vuonna 2012 voimaan tullut veronumerolaki ja vuonna 2011 käyttöön otettu rakennusalan käännetty arvonlisäverovelvollisuus ovat lisänneet merkittävästi Verohallinnon mahdollisuuksia torjua harmaata taloutta.

Hallitusohjelmaan sisältyy useita harmaan talouden torjuntaan liittyviä toimenpiteitä, joista rakennusalan verovalvontahanke on yksi merkittävimmistä. Viime vuosina tehdyt lakiuudistukset koskien veronumeroa ja rakennusalan käännettyä arvonlisäverovelvollisuutta ovat merkittävästi lisänneet Verohallinnon mahdollisuuksia torjua ennalta harmaata taloutta rakentamisaalalla. Muutokset jatkuvat: vuonna 2014 voimaan tulee myös rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus. Torjunnan painopiste on siirtynyt reaaliaikaisuuteen, mikä lisää toiminnan tehokkuutta.

Jokaisella ns. yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevällä henkilöllä täytyy olla työmaalla näkyvissä kuvallinen tunnistekortti, johon on merkitty myös veronumero. Veronumerokäytäntö edistää rakennuksilla työskentelevien yritysten välistä tasavertaista kilpailua ja työehtojen noudattamista.

– Jokaisen rakennusosalalla työskentelevän ulkomaalaisen oli saatava suomalainen henkilötunnus ja veronumero työn kestosta riippumatta; tekipä töitä päivän tai kuukausia. Tuossa tilanteessa asiakaspalvelu oli avainasemassa. Tehtäväni on auttaa asiakasta ymmärtämään omat oikeutensa ja velvollisuutensa tilanteessa, jossa hän maksaa veroa Suomeen, kertoo verosihteeri Leena Ahonen-Ojala.

Verohallinto teki vuoden 2013 aikana 290 vertailutarkastusta rakennustyömaille. Näistä 185 tarkastusta teimme yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Tarkastuksilla lisäsimme harmaan talouden toimijoiden kiinnijäämisriskiä ja ohjasimme työmaalla toimivia yrityksiä ja työntekijöitä hoitamaan velvoitteensa oikein. Kaiken kaikkiaan rakennusalan tarkastuksia tehtiin yli 600 kappaletta.

– Työn kansainvälisyys tekee työstäni erittäin mielekäästä. Ihmiset, varsinkin nuoret, liikkuvat paljon ja Suomeen tullaan työn perässä hyvinkin kaukaa. Arkipäivässäni näen tuulahduksia eri maiden verotuksesta ja monenlaisista menettelytavoista. Olen oppinut arvostamaan omaa kotimaatani ja sitä, miten hyvin meillä asiat kuitenkin maailman mittakaavassa ovat, Leena sanoo.

Leena Ahonen-Ojala

verosihteeri

*Kyse on ihmisistä. Minun tehtäväni
asiakaspalvelutilanteessa on auttaa
asiakasta ymmärtämään oikeutensa
ja velvollisuutensa.*

Leena Ahonen-Ojala, verosihteeri

// OIKEIN TOIMIMINEN KANNATTAA

Teemme asioiden hoitamisen mahdollisimman helpoksi. Oikein toimiva asiakas kerryttää verotuloja ja säästää kustannuksia.

KEVÄÄN ASIAKASTYTYVÄISYYSTUTKIMUS KANNUSTAA JATKAMAAN

Verohallinto teetti TNS Gallupilla asiakastyytyväisyystutkimuksen kesäkuussa 2013. Asiakastyytyväisyyttä on mitattu Verohallinnossa vuodesta 1995.

Valtaosa suomalaisista on sitä mieltä, että veronmaksu on kansalaisten tärkeä oikeus ja velvollisuus. Verohallinnon ammatilliseen osaamiseen ja tehokkuuteen luotetaan vahvasti. Selvä enemmistö vastaajista luottaa verotuspäätösten oikeellisuuteen. Osa asiakkaista kuitenkin kokee, että emme kohtele kaikkia tasapuolisesti ja erimielisyystilanteissa asiakas häviää.

Asiointi Verohallinnon kanssa koetaan kaiken kaikkiaan helpoksi. Asiakkaat ovat tyytyväisiä sähköisiin palveluihimme, ja enemmistö haluaakin hoitaa asiansa verkossa. Yli puolet tutkimukseen vastanneista aikoo jatkossa käyttää Verokortti verkossa -palvelua. Vero.fi on edelleen käytetyin tiedonhan-

kintatapa veroasioissa, ja sen etumatka muihin talousneuvoja antaviin verkkosivuihin on kasvanut.

VEROHALLINTO PALVELEE MONISSA KANAVISSA

Tehdäksemme palvelumme mahdollisimman helpoksi ja sujuvaksi kaikille asiakkaillemme, koetamme tarjota asiakkaille jokaisessa kohtaamisessa, kaikissa palvelukanavissa ja jokaisen virkailijan kohdalla mahdollisimman samanlaista ja tuttua palvelua. Siinä meillä on tukena yhteisesti sopimamme palvelun tavoitteet.

Pyrimme ratkaisemaan asiakkaan tarpeet yhdellä kertaa ja ennakoimaan asioita, joista asiakas ei vielä edes osaa kysyä. Ohjaamme ja opastamme asiakkaita, jotta he voisivat hoitaa asiansa helpommin esimerkiksi sähköisten palveluiden avulla.

Vuonna 2013 palvelumme laatua eri kanavissa mitattiin ja tutkittiin enemmän kuin kertaakaan aiemmin. Vahvuuksiamme ovat selkeät, ymmärrettävät ja vakuuttavat sekä luotettavat vastaukset sekä hyvä palveluasenne. Entistä parempia voisimme olla asiakkaan aktiivisemmassa ohjaamisessa sekä aktiivisessa asiakkaan tilanteen kartoittamisessa.

Verkossa

Koska ihmiset hoitavat asioitaan yhä enemmän verkossa, Verohallinto kehittää nimenomaan sähköisiä palveluita kaikille asiakasryhmille. Asiakkaiden ohjaamisen pääväline on Verohallinnon internetsivusto vero.fi, jossa oli 18,6 miljoonaa käyntiä vuonna 2013.

KÄYNNIT VERO.FI -PALVELUSSA 2009–2013

	Kpl
2009	11 333 508
2010	12 568 434
2011	13 366 191
2012	15 516 956
2013	18 586 468

”Veroriskien hallinnan ja hyvän asiakastuntemuksen avulla kohdistamme verovalvonnan riskikohteisiin.”

Chatti ja Facebook neuvonnan välineinä

Verohallinto haluaa olla läsnä siellä, missä ihmiset ovat. Vuonna 2013 henkilöverotuksessa pilotoitiin kaksi uutta palvelukanavaa: chatti ja Facebook.

Chatissa Verohallinto vastasi uutta Yle-veroa koskeviin kysymyksiin. Kuukauden ajan auki ollut chatti tavoitti yli 1 300 asiakasta ja sai varauksetta positiivista palautetta.

INTERNET-PALAUTTEET 2009–2013

Loppuvuodesta annettu ohje vaihtotyön verotuksesta kiinnosti erityisesti nuorempaa väkeä. Verohallinto keskusteli ja vastasi etenkin aikapankkien verotusta koskeviin kysymyksiin ensimmäistä kertaa Facebookissa.

Verotili on vakiinnuttanut asemansa sähköisen asioinnin palveluväylänä

Lähes kaikki yritysasiakkaat ovat käyttäneet Verotili-palvelua. Asiointikäyntejä oli 5,35 miljoonaa, ja palvelun kautta annettiin 40 % kaikista kausiveroilmoituksista. Ilmoittamisen lisäksi asiakkaat ovat löytäneet myös palvelun muut toiminnallisuudet. Tiliotteen toimitustavan muutoksista 40 % tehtiin Verotili-palvelussa, oman maksun palautuspyynnöistä 61 % ja palautusrajan muutoksista jopa 96,5 %.

Vuonna 2013 uusina toimintoina palvelussa otettiin käyttöön mahdollisuus ilmoittaa tilinumero ja maksaa verotiliverot

verkkomaksuna. Verkkomaksu helpottaa asiakkaiden verotiliverojen maksamista, sillä pankkitilinumero, verotiliviite, maksun saaja ja maksupäivä ovat maksupohjassa valmiina. Asiakkaan tarvitsee täyttää vain maksun määrä.

PUHELUT VALTAKUNNALLISIIN PALVELUNUMEROIHIN 2012–2013

	2012	2013
Saapuneet puhelut valtakunnallisiin palvelunumeroihin (kpl)	3 309 322	3 146 565

Puhelimessa

Verohallinto vastasi vuonna 2013 yli 2 miljoonaan palvelunumeroidensa kautta soitettuun asiakaspueluun. Verohallinto koulutti koko henkilöstönsä yhteisen asiakaspalvelumallin käyttöön. Samaan aikaan Verohallinnon puhelinpalvelua kehitettiin voimakkaasti, mikä näkyi asiakkaille lyhyempänä jono-tusaijana ja yhtenäisempänä palvelukokemuksena.

Esimerkiksi arvonlisäverotuksen, sähköisten palveluiden sekä osakeyhtiöiden ja palkan- ja eläkkeensaajien palvelunumeroihin vastasivat päätoimiset, asiakasneuvontaan rekrytoidut ja koulutetut vastaajat. Jos asiakkaan kysymykseen ei ensimmäisessä puhelinkontaktissa löydy vastausta, puhelu ohjataan toiselle Verohallinnon virkailijalle, joka on enemmän perehtynyt kyseiseen aihealueeseen.

ERI TAVOIN TILATUT VEROKORTTIMUUTOKSET 2009–2013

Verokorttimuutokset**	2009	2010	2011	2012	2013
Verkkopalveluna	421 351	493 018	618 940	653 085	796 979
Asiakastiskiltä	580 281	518 429	533 682	533 537	472 280
Puhelimitse	511 509	474 665	489 763	503 333	475 318
Postitse	16 347	17 475	14 354	61 345	69 949

**Vuosina 2012 ja 2013 ennakkoveroa koskevat hakemukset käsiteltiin samassa tietojärjestelmässä kuin verokortit. Tämä näkyy erityisesti postitse saapuneiden tilausten määrässä.

Kohdennettua ohjausta eri asiakasryhmille

Tilitoimistoille oma palvelunumero ja erityisohjausta vero.fi:hin

Tilitoimistoille avattiin oma palvelunumero, josta saa vastauksia arvonlisäverotuksen, yritysten tuloverotuksen, verotilin ja sähköisen asioinnin kysymyksiin. Järjestely antaa Verohallinnolle mahdollisuuden seurata ja kehittää tilitoimistojen saamaa palvelua sekä reagoida uudella tavalla kohdennetusti tilitoimistojen asioihin.

Myös vero.fi:ssä avattiin oma sivu tilitoimistoille. Sivulle koottiin tilitoimistoja kiinnostavia aiheita sekä Verohallinnon tilitoimistoyhteistyöhön liittyviä artikkeleita. Sivulta löytyy mm. tietoja taloushallinnon ammattilaisille järjestettävistä veroinfoista sekä ohjeistusta siitä, miten yritys voi antaa tilitoimistolle valtuudet sähköiseen asiointiin.

Tilitoimistoille ohjausta myös siirtohinnoitteluasioissa

Siirtohinnoitteluhanke toteutti yhteistyössä Itä-Suomen verotarkastusyksikön kanssa toukokuussa tilitoimistoprojektin, jossa annettiin tietyille tilitoimistoille ohjausta siirtohinnoitteluasioista. Tavoitteena oli, että tilitoimistot välittävät tietoa edelleen omille asiakkailleen ja että asiakasyhtiöt ottavat siirtohinnoittelunäkökohdat huomioon omassa toiminnassaan. Vastaanotto tilitoimistoissa oli erittäin myönteinen.

Veroinfot julkaistiin ensimmäistä kertaa myös videolla

Verohallinto järjesti joulukuussa 2013 eri puolilla Suomea 19 veroinfoa taloushallinnon ammattilaisille. Veroinfoissa käsiteltiin yritysverotuksen ja verotarkastustoiminnan ajankohtaisia asioita sekä kuultiin 1.7.2014 voimaan tulevasta rakentamiseen liittyvästä ilmoittamisvelvollisuudesta. Esitykset julkaistiin nyt ensimmäistä kertaa videoituina myös vero.fi:ssä.

Nuoret tavoitettiin heille tutuissa paikoissa

Vuonna 2013 Verohallinto halusi lisätä viestinnällään erityisesti nuorten veromyönteisyyttä. Jo aiemmin alkanut Harmaa talous – musta tulevaisuus -kiertue sai jälleen paljon positiivista palautetta ja tavoitti tuhansia oppilaita ympäri Suomea. Poliisin ja Tullin kanssa toteutettava kiertue on harmaan talouden torjunnan asialla myös vuonna 2014.

Oppilaitosten veropäivä järjestettiin ensimmäistä kertaa keväällä 2013. Uusi, entistä laajempi oppilaitospäivä on tarkoitus järjestää syksyllä 2014.

Verohallinto jatkoi vierailujaan varuskunnissa. Jatkossa Verohallinnon ja Puolustusvoimien valtakunnallisen yhteistyön avulla tavoitetaan tuhansia palveluksensa päättäviä varusmiehiä.

Rakennusalan tiedonantovelvollisuus käytiin läpi koulutustilaisuuksissa

Rakentamiseen liittyvä kuukausittainen tiedonantomenettely urakka- ja työntekijätiedoista hyväksyttiin keväällä 2013 edus-

kunnassa. Heti lain hyväksymisen jälkeen Verohallinto aloitti laajamittaisen tiedottamisen asiakkailleen ammattiliittojen ja muiden eri sidosryhmien avulla. Koulutustilaisuuksia järjestettiin lähes sata.

Heinäkuussa annettiin asiantuntijaohje rakentamisen uusista velvoitteista. Samaan aikaan vero.fi:ssä julkaistiin ohjeistusta uudesta menettelystä sekä kysymys-vastauspareja asiakkaiden tarpeisiin.

Eri puolilla Suomea pidettävien 30 asiakastilaisuuden suunnittelu käynnistettiin syksyllä. Koulutukset pidetään ennen lain voimaantuloa keväällä 2014. Asiakasohjausta tarkennettiin loppuvuodesta videoiden ja kaaviokuvien avulla.

VALVONTA OHJAA TOIMIMAAN OIKEIN

Verovalvonnalla varmistetaan, että asiakas on antanut riittävät ja oikeat tiedot verotuksen toimittamiseksi. Valvonnalla turvataan verotulojen kertyminen ja pidetään yllä verojärjestelmän uskottavuutta. Valvontaa tehdään sekä verotuksen yhteydessä että jälkikäteen.

Valvonnassa pyritään toimimaan asiakkaan kannalta mahdollisimman vaivattomasti. Vaivattomuus tarkoittaa esimerkiksi asiakkaan kuulemista puhelimitse selvissä ja yksinkertaisissa asioissa. Tavoitteena on ohjata asiakasta toimimaan jatkossa oikein. Keskeisessä asemassa ovat selkeät ja ymmärrettävät verotuspäätöksen perustelut.

”Verohallinto seuraa vuosittain ns. verottajan kädenjälkeä, eli sitä, paljonko verotusta on muutettu verovalvonnassa.”

Verohallinto seuraa vuosittain ns. verottajan kädenjälkeä, eli sitä, paljonko verotusta on muutettu verovalvonnassa. Kädenjäljen määritelmää muutettiin verovuodelle 2011. Se aiheutti jonkin verran nousua kädenjäljissä, mutta vaikutuksen suuruutta on vaikea arvioida. Verovuoden 2012 kädenjäljen käsittely muuttui yhteisöverotuksen osalta. Työjonojen myötä erillisistä kädenjäljen kooditallennuksista luovuttiin ja kädenjälki lasketaan asiakkaan vaatimuksen ja valvonnassa tallennetun erotuksena. Tästä syystä verovuoden 2012 luvut eivät ole täysin vertailukelpoiset edellisiin vuosiin verrattuna.

VEROVALVONNASSA (PERUSVALVONTA) VEROTUKSEEN TEHDYT MUUTOKSET VEROVUOSINA 2009–2012

Verotuksessa tehdyt muutokset	Verovuosi 2009 milj. euroa	Verovuosi 2010 milj. euroa	Verovuosi 2011 milj. euroa	Verovuosi 2012 milj. euroa	Verovuosi 2012 kpl
Yhteisöt					
tuloihin lisätty	1 216	906	1 041	947	14 121
tuloista vähennetty	114	70	99	194	5 208
Elinkeinoyhtymät					
tuloihin lisätty	33	13	16	10	731
tuloista vähennetty	0,6	0,6	2	2	97
Elinkeinonharjoittajat					
tuloihin lisätty	54	51	65	78	9 612
tuloista vähennetty	4	3	6	8	1 072
Maataloudenharjoittajat					
tuloihin lisätty	32	32	37	33	7 090
tuloista vähennetty	5	5	6	5	964
Palkan- ja eläkkeensaajat					
tuloihin lisätty	258	256	283	267	62 328
tuloista vähennetty	13	16	18	17	4 003
Arvopaperikauppa (luonnolliset henkilöt)					
luovutusvoittoa lisätty	45	48	50	41	6 837
luovutusvoittoa vähennetty	4	4	8	6	1 090

Tarkastusyhteistyö entistä kansainvälisempää

Verotarkastuskohteiden yhdenmukainen valinta mahdollistaa sen, että veropohjaa, lainkuuliaisuutta ja veronmaksuysteistyä vaarantaviin toimintatapoihin ja ilmiöihin voidaan reagoida nopeasti ja laajalla rintamalla.

Verotarkastus on vahvasti mukana myös eri valvontahankkeissa, kuten vuonna 2008 aloitetun valtakunnallisen rakennusalan valvontahankkeen (RAKSA) jatkohankkeessa ja sähköisen kaupan hankkeessa.

Valvontaa kohdennetaan erityisesti veropohjaa uhkaaviin ilmiöihin, kuten arvonlisäveron perusteettomiin palautuksiin, kansainväliseen voitonsiirtoon, veroparatiiseihin ja liikkuvaan työvoimaan.

Yritysten kansainvälistymisen myötä verotarkastusyhteistyö yli Suomen rajojen on entisestään lisääntynyt. Yhteistyökumppaneina ovat olleet useat EU-jäsenmaat ja niistä erityisesti Viro ja Ruotsi. Vuonna 2013 tarkastusyhteistyötä tiivistettiin myös

itänaapurimme Venäjän kanssa, minkä uskotaan parantavan Venäjän kaupan valvontaa.

Tietojenvaihto EU-jäsenmaiden kesken on tärkeä työkalu kansainvälisen harmaan talouden paljastamisessa, verotarkastuksissa ja muussa verovalvonnassa. Veropetokset ovat entistä monopolisempia ja kansainvälisempiä. EU:n jäsenmaat vaihtavat tietoja Eurofisc-verkoston avulla. Tämän ns. varhaisen varoituksen järjestelmän tavoitteena on tunnistaa mahdollisimman nopeasti toimijat, jotka käyttävät väärin kansainvälisen kaupan verosäännöksiä.

Hankkeet ja viranomaisyhteistyö rakennusallalla tuottavat tulosta

Rakennustyömailla tehdyissä verotarkastuksissa pyrittiin puuttumaan reaaliaikaisesti harmaan talouden tilanteisiin sekä rekisteröinnin ja ilmoittamisen mahdollisiin virheisiin. Vuonna 2013 rakennustyömailla tehtiin 290 vertailutietotarkastusta, joista 185 (63 %) toteutui yhteistarkastuksina muiden viranomaisten kanssa. Yhteistarkastuksia tehtiin lähinnä Verohallinnon, Aluehallintoviraston työsuojeluviranomaisen ja Eläketurvakeskuksen tarkastajien kanssa. Kaiken kaikkiaan rakennusalan tarkastuksia tehtiin yli 600 kappaletta.

Rakennusalan harmaan talouden torjuntaa tehostettiin merkittävästi rakennusallaa koskevan uuden lainsäädännön myötä. Käännetty arvonlisävero ja veronumerolaki lisäsivät merkittävästi mahdollisuuksia ennaltaehkäistä harmaata taloutta.

VEROTARKASTUSTEN PERUSTEELLA MAKSUUNPANNUT VEROT 2011–2013, MILJ. EUROA

Verotarkastusten perusteella maksuunpantu miljoonaa	2011	2012	2013
Väliön verotus	219	146	428
Väliäinen verotus	47	26	54
Ennakkoperintä	45	38	27
Yhteensä	311	210	509*

* Luvun kasvu vuodesta 2012 johtuu poimintatavan muutoksesta ja siirtohinnoittelun isoista maksuunpanoista.

Ennakoivalla ohjauksella ja rakennustyömaiden reaaliaikaisen valvonnan näkyvällä lisäämisellä valmistauduttiin vuonna 2014 voimaan tulevaan kuukausittaiseen urakka- ja työntekijätietojen ilmoitusvelvollisuuteen. Vuonna 1996 aloitettu, rakennusalan laajaksi käytännöksi muodostunut vapaaehtoinen urakka- ja työntekijätietojen neljännesvuosittainen ilmoittaminen päättyi vuoden 2013 lopussa.

Veronumeron merkitseminen rakennustyömailla käytäviin kuvallisiin henkilökortteihin, vuonna 2007 voimaan tullut tilaajavastuulaki sekä muut harmaata taloutta torjuvat menetyt ovat luoneet eri viranomaisille mahdollisuuksia hyödyntää rakennustyömaan tietoja entistä laajemmin viranomaisten omassa lakisääteisessä valvonnassa. Informaatiokenttä on tullut osin yhteiseksi ja tämä on myös mahdollistanut viranomaisen reaaliaikaisen ja siten tehokkaamman yhteistyön.

VALVONTATOIMENPITEIDEN LUKUMÄÄRÄT 2011–2013, KPL

Valvontatoimenpiteiden lukumäärä	2011	2012	2013
Verotarkastukset	3 427	3 151	3 362
Valvontakäynnit	687	538	491
Vertailutietotarkastukset	425	267	444
Yhteensä	4 539	3 956	4 297

”Yritysten kansainvälistymisen myötä verotarkastusyhteistyö yli Suomen rajojen on entisestään lisääntynyt.”

Rakennusalan tilaajatkin ovat saaneet entistä paremmat mahdollisuudet tarkistaa, ovatko sopimuskumppanit täyttäneet tietyt lakisääteiset velvoitteensa. Tämä puolestaan edistää mm. yritysten välistä tasavertaista kilpailua ja työehtojen noudattamista.

Uuden lainsäädännön avulla Verohallinto saa entistä paremmat edellytykset torjua harmaata taloutta koko rakentamisen toimialalla. Uudet menettelyt siirtävät torjunnan painopistettä aiempaa reaaliaikaisemmaksi, mikä lisää toiminnan tehokkuutta.

Siirtohinnoitteluhanke jatkoi toimintaansa

Verohallinnon siirtohinnoittelutehtävät keskitettiin vuodesta 2012 alkaen Konserniverokeskuksessa toimivalle siirtohinnoitteluhankkeelle. Hankkeen toiminta perustuu ennakoiwaan ohjaukseen ja uskottavaan verovalvontaan. Verohallinnon tavoitteena on, että lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten mukaisesti Suomelle kuuluva osuus monikansallisten konsernien verotuloista kertyisi mahdollisimman oikeaan aikaan, jolloin jälkikäteen tehtäviä oikaisutoimenpiteitä ei tarvittaisi.

UUSIA TOIMINTAMALLEJA JA SÄHKÖISIÄ PALVELUITA

Reaaliaikainen verotarkastusmalli työn alla

Verotarkastuksen vaikuttavuuden ja reaaliaikaisuuden sekä veronmaksuymyönteisyyden kasvattamiseksi kehitteillä on uusi, reaaliaikainen ja ohjaava verotarkastusmalli. Tavoitteena on ohjata asiakkaita toimimaan oikein ja lisätä sitä kautta veromyönteisyyttä. Toisaalta tavoitteena on kasvattaa väärin toimivien veronmaksaja-asiakkaiden kiinnijäämisriskiä ja kaventaa

HARMAAN TALOUDEN TARKASTUKSET 2011–2013			
	2011	2012	2013
Verotarkastukset kpl	3 427	3 151	3 362
- tarkastetuista yrityksistä harmaita	732	725	688
Rakennusalan vertailutietotarkastukset kpl	412	267	290
Paljastettu harmaa talous milj. euroa			
- mustia palkkoja	42	48	51
- puuttuvaa myyntiä (sis. ALV)	65	55	64
- peiteltyä osinkoa yhtiöille	14	7	8
- peiteltyä osinkoa osakkaille	29	28	27
Maksuunpanoesitykset veroa milj. euroa			
- ennakoperintä	13	17	17
- arvonnalisävero	15	14	20
- välittömät verot	29	26	29
Vääränsisältöisiä tositteita kirjanpidossa			
- tositteiden lukumäärä kpl	7 002	5 902	11 486
- tositteiden arvo milj. euroa	50	40	81

”Tavoitteena ohjata asiakkaita toimimaan oikein.”

mahdollisuuksia harmaan talouden toimintaan kohdistamalla verotarkastukset aikaisempaa kattavammin suurta verovajetta aiheuttaviin riskiasiakkaisiin.

Reaaliaikaisen, ohjaavan verotarkastuksen taloudelliset hyödyt valtiolle syntyvät, kun yritykset korjaavat omatoimisesti verotarkastuksessa todetut virheet ja jatkavat oikeaa menettelyä. Tarkastukset kohdistetaan asiakkaisiin, joiden käyttäytymiseen voidaan vaikuttaa, joiden verotukselliset virheet ovat vähäisiä ja virheet voidaan korjata tarkastuksen jälkeen omatoimisesti.

Reaaliaikaisen valvonnan tavoitteena on varmistaa verotulojen oikea kertymä tulevina vuosina sekä lisätä verotukseen myönteisesti suhtautuvien asiakkaiden määrää. Reaaliaikai-

nen verotarkastus tarkoittaa asiakkaan näkökulmasta nopeampaa ja parempaa asiakaspalvelua.

Yhteisöjen veroilmoituspalvelu avattiin toukokuussa

Yhteisöjen veroilmoituspalvelu toi osakeyhtiölle, osuuskunnalle ja ei-keskinäiselle kiinteistöyhtiölle mahdollisuuden antaa tiedot sähköisesti. Palvelu avattiin asiakkaille toukokuussa. Veroilmoitustietoja voitiin antaa verovuodesta 2013 alkaen.

Palvelun kautta annettiin Verohallintoon vuoden loppuun mennessä kaikkiaan 3 892 veroilmoitusta liitteineen. Vaikka palvelu suunniteltiin alun perin pienyrittäjien tarpeisiin, veroilmoituksensa oli sen avulla antanut lokakuun 2013 loppuun

mennessä myös noin 30 Konserniverokeskuksen asiakasyritystä.

Yhteisön veroilmoituspalvelu sai sitä käyttäneiltä asiakkailta erittäin hyvää palautetta: palvelua kehuttiin yrittäjän arkea helpottavaksi. Vuoden 2013 aikana saatiin asiakkailta yhteensä 216 yhteydenottoa, jotka koskivat muun muassa palvelun kehittämistä ja ongelmatilanteiden selvittämistä. Osa asiakkaista otti yhteyttä yksinkertaisesti kiittääkseen palvelusta. Asiakastuessa palvelun käytössä neuvovat virkailijat olivat tyytyväisiä palvelun toimivuuteen ja helppokäyttöisyyteen.

Jo neljännes osakeyhtiöistä perustetaan verkossa

Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) ja Verohallinnon yhteinen palvelu, jossa osakeyhtiön voi perustaa sähköisesti, oli suosittu. Vuoden 2013 aikana palvelun kautta perustettiin 3 398 osakeyhtiötä, mikä on noin 26 % kaikista vuoden aikana perustetuista osakeyhtiöistä. Palvelu avattiin joulukuussa 2012.

Palvelua voivat käyttää yrityksen perustajat sekä edustajat ja asiamiehet, kuten tilitoimistot ja asianajotoimistot. Palvelu vastaa tietosisällöltään paperista perustamispakettia ja se on osa Yritys- ja yhteistietojärjestelmä YTJ:n asiointipalvelua. Palvelussa tarkistetaan kaikki pakolliset henkilöt ja yritystä koskevat tiedot, mikä nopeuttaa ilmoituksen käsittelyä. Ainoastaan yrityksen nimi ja toimiala tarkistetaan PRH:ssa. Sähköinen perustamisilmoitus on osakeyhtiöille myös 50 euroa edullisempi kuin perinteinen ilmoitus, sillä perinteinen ilmoitus maksaa 380 euroa ja sähköinen 330 euroa.

YRITYS- JA YHTEISÖTIETOJÄRJESTELMÄN (YTJ) KAUTTA ANNETUT ILMOITUKSET 2009–2013						
	2009	2010	2011	2012	2013	Muutos (%)
Perustamisilmoitukset	59 737	65 442	63 580	61 319	50 203	-18,12
- näistä osakeyhtiön sähköisiä perustamisilmoituksia (26 % kaikista oy-perustamisista)				31**	3407	***
Muutos- ja lopettamisilmoitukset	158 609	153 579	163 237	164 646	160 691	-2,40
Osoite- tai yhteystietomuutokset	26 253	27 719	33 739	35 538	43 838	23,35
- joista sähköisesti	2 460*	14 453	17 243	17 892	20 862	16,59
Tietopalvelun haut	17 295 427	17 358 241	17 637 677	16 913 453	19 325 087	14,25

*Palvelu avattu marraskuussa 2009. **Palvelu avattu 20.12.2012. ***Vertailukelpoinen luku saadaan vasta vuoden 2014 vuosikertomukseen.

Osakeyhtiöiden sähköisten palvelujen kehittäminen jatkuu
Seuraavaksi Verohallinto ja Patentti- ja rekisterihallitus toteuttavat asiointipalvelun, jossa osakeyhtiöt voivat ilmoittaa yleisimmät yrityksen muutos- ja lopettamistilanteisiin liittyvät tiedot. Näitä ovat esimerkiksi muutokset toimitelmissä sekä Verohallinnon rekistereihin liittyvät aloittamiset ja lopettamiset. Uusi palvelu on tarkoitus saada käyttöön vuoden 2014 aikana.

Tavoitteena helpompi sähköinen maksaminen

Verohallinto vastaanottaa vuosittain noin 11,5 miljoonaa verotulojen maksutapahtumaa.

Maksujen käsittelyn automaatioaste on tällä hetkellä erinomainen. Kaikkien maksujen automaatiokäsittelyn keskiarvo on jo useampana vuonna ollut yli 97 %.

Verohallinnon yhtenä tavoitteena on sähköisen asioinnin parantaminen. Samalla tarkoituksena on tehdä maksamisesta asiakkaalle mahdollisimman yksinkertaista ja vaivatonta. Tämän vuoksi asiakkaalle tarjotaan uusia maksamismuotoja. Samalla varmistetaan maksujen välittyminen oikea-aikaisesti ja virheettömästi. Verohallinnon tärkein tehtävä on kerätä ja tilittää verot veronsaajille oikein ja oikeaan aikaan.

Vuonna 2013 korvattiin henkilöasiakkaiden osalta kiinteistöveron suoraveloitus e-laskulla ja suoramaksulla. Verkkolaskutus otetaan käyttöön yritysasiakkaille kiinteistöveron maksamisessa vuonna 2014. Verotili-palveluun lisättiin uutena maksamisen muotona verkkomaksu. Näitä sähköisiä maksutapoja on tarkoitus laajentaa myöhemmin myös muihin verolajeihin.

SÄHKÖISEN ILMOITTAMISEN OSUUS 2009–2013, PROSENTTIA

	2009	2010	2011	2012	2013
Henkilöasiakkaat ja yrittäjät					
Arvonlisäveron kuukausittain sähköisesti ilmoittaneet (osuus asiakasmäärästä*)	57 %	72 %	76 %	76 %	81 %
Työnantajasuoritukset kuukausittain sähköisesti ilmoittaneet (osuus asiakasmäärästä*)	66 %	68 %	70 %	66 %	65 %
Sähköiset yhteystietomuutokset (osuus kaikista yhteystietojen muutoksista)	10 %	51 %	54 %	54 %	59 %
Liikkeen- ja ammatinharjoittajien sekä avoimien yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden sähköiset tuloveroilmoitukset (osuus palautetuista ilmoituksista)	9 %	19 %	26 %*	26 %	43 %
Verokorttiaan sähköisesti muuttaneet (osuus kaikista verokorttimuutosta hakeneista)	28 %	33 %	37 %	37 %	44 %
Veroilmoituksensa sähköisesti palauttaneet (osuus kaikista veroilmoituksen palauttaneista)	23 %	29 %	33 %	41 %	45 %
Pankkitilin muutoksista sähköisesti ilmoittaneet (osuus kaikista ilmoittaneista)	23 %	27 %	32 %	53 %	56 %
Osakeyhtiöt ja muut yhteisöt					
Arvonlisäveron kuukausittain sähköisesti ilmoittaneet (osuus asiakasmäärästä*)	72 %	84 %	85 %	87 %	89 %
Työnantajasuoritukset kuukausittain sähköisesti ilmoittaneet (osuus asiakasmäärästä*)	75 %	76 %	78 %	81 %	82 %
Tuloveroilmoituksen sähköisesti antaneet liikeosakeyhtiöt (osuus asiakasmäärästä*)	-	-	-	52 %	58 %
Sähköiset verotiliotteet (osuus asiakasmäärästä*)	-	-	48 %	72 %	72 %

*Asiakasmäärällä tarkoitetaan niiden määrää, joiden tulee antaa kyseinen ilmoitus.

// VUODEN VARRELTA: VALVONTA ON TEHOKASTA, KOSKA MEILLÄ ON OSAAMISTA, TOIMIVAT VERKOSTOT JA HYVÄT MENETTELYTAVAT

Verohallinnon valvonnan vaikuttavuudesta kertovat verotukseen tehtävät oikaisut, verotarkastusten tulokset, perinnän toimenpiteet ja Verohallinnon rikosasioiden käsittely oikeusistuimissa.

Verohallinnon tekemän valvonnan vaikuttavuutta kuvaavat perinnän toimenpiteet sekä muutokset, jotka verotukseen tehdään eri lähteistä saatujen tietojen perusteella. Näiden lisäksi valvonnan vaikuttavuutta lisäävät verotarkastukset ja verotukseen liittyvien rikosasioiden käsittely oikeusistuimissa. Julkaisimme maaliskuussa 2013 laajan tietopaketin edellisen vuoden valvontatilastoista.

Vuoden 2013 aikana Verohallinnossa valmistui yhteensä 3 362 verotarkastusta. Verotarkastusten perusteella maksuunpantiin 509 miljoonaa euroa. Valvontakäyntejä tehtiin 491 kappaletta ja vertailutietotarkastuksia 444 kappaletta.

– Verotarkastajan työ on monipuolista ja haastavaa. Harvassa työssä pääsee tutustumaan yhtä laaja-alaisesti suomalaiseen yritysmaailmaan ja näkemään yhtä läheltä, mitä yrityksissä todella tapahtuu, kertoo verotarkastaja Tiina Lehtinen.

Verohallinto haluaa tuoda oman valvontaroolinsa selkeämmin julki. Teemme verotusasioiden hoitamisen mahdollisimman helpoksi ja luotamme asiakkaisiimme. Vapaamatkustajia emme kuitenkaan suvaitse, vaan tartumme epärehellisyyksiin kohdennetuilla toimilla.

– Verotarkastus on tehokas ja toimiva keino paljastaa verotukseen liittyviä väärinkäytöksiä. Vaikka verotarkastus onkin aina jossain määrin jälkikäteen tapahtuvaa valvontaa, on painotus kuitenkin yhä enemmän reaaliaikaisuudessa, sanoo Tiina.

Verohallinnolla on laaja-alaista osaamista verovalvonnan eri aloilta sekä toimivat verkostot ja menettelytavat niin kotimaan sisällä kuin kansainvälisesti. Nämä yhdessä mahdollistavat menestyksekkään ja tuloksekkaan toiminnan.

Tiina Lehtinen
verotarkastaja

*Omassa työssäni parasta on
työskentely haastavissa kohteissa
yhdessä osaavien kollegoiden ja
muiden viranomaisten kanssa.*

Tiina Lehtinen, verotarkastaja

// YKSIKKÖRAJAT YLITTYVÄT PROSESSIEN AVULLA

Prosessit ovat toimenpiteiden ketjuja, jotka kulkevat yksiköiden rajojen yli. Kun prosessia ohjataan kokonaisuutena, varmistutaan siitä, että kokonaisuus pysyy hallinnassa.

VALTAKUNNALLINEN ORGANISAATIO VALMIINA

Verohallinnossa verotusta hoitavat valtakunnalliset yksiköt.

- Henkilöverotusyksikkö vastaa henkilöasiakkaiden sekä liikkeen- ja ammatinharjoittajien verotuksesta.
- Yritysverotusyksikkö huolehtii osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen verotuksesta.
- Verotarkastusyksikkö huolehtii verotarkastuksista ja EU-sisäkaupan valvonnasta.
- Veronkantoyksikkö hoitaa verojen maksamiseen, perintään ja tilittämiseen liittyviä tehtäviä.

Kullakin näistä toimialoista on Helsingissä sijaitseva ohjaus- ja kehittämyksyksikkö. Varsinaiset verotustehtävät hoidetaan eri puolilla Suomea sijaitseissa toimintayksiköissä.

Verohallinnolla on myös kaksi yksikköä, jotka palvelevat muita yksiköitä.

- Hallintoyksikkö hoitaa henkilöstö- ja taloushallintoa sekä muita hallinnon tehtäviä.
- Tietohallintoyksikkö vastaa tietoteknisistä palveluista.

Verohallintoon kuuluvat myös Esikunta- ja oikeusyksikkö, Sisäisen tarkastuksen yksikkö, Viestintäyksikkö, Harmaan talouden selvityksyksikkö ja Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö. Lisäksi Verohallinnossa on ennakkoratkaisujen antamista varten Keskusverolautakunta ja Verotuksen oikaisulautakunta, joka aloitti ensimmäisen valtakunnallisen toimikautensa vuoden alusta.

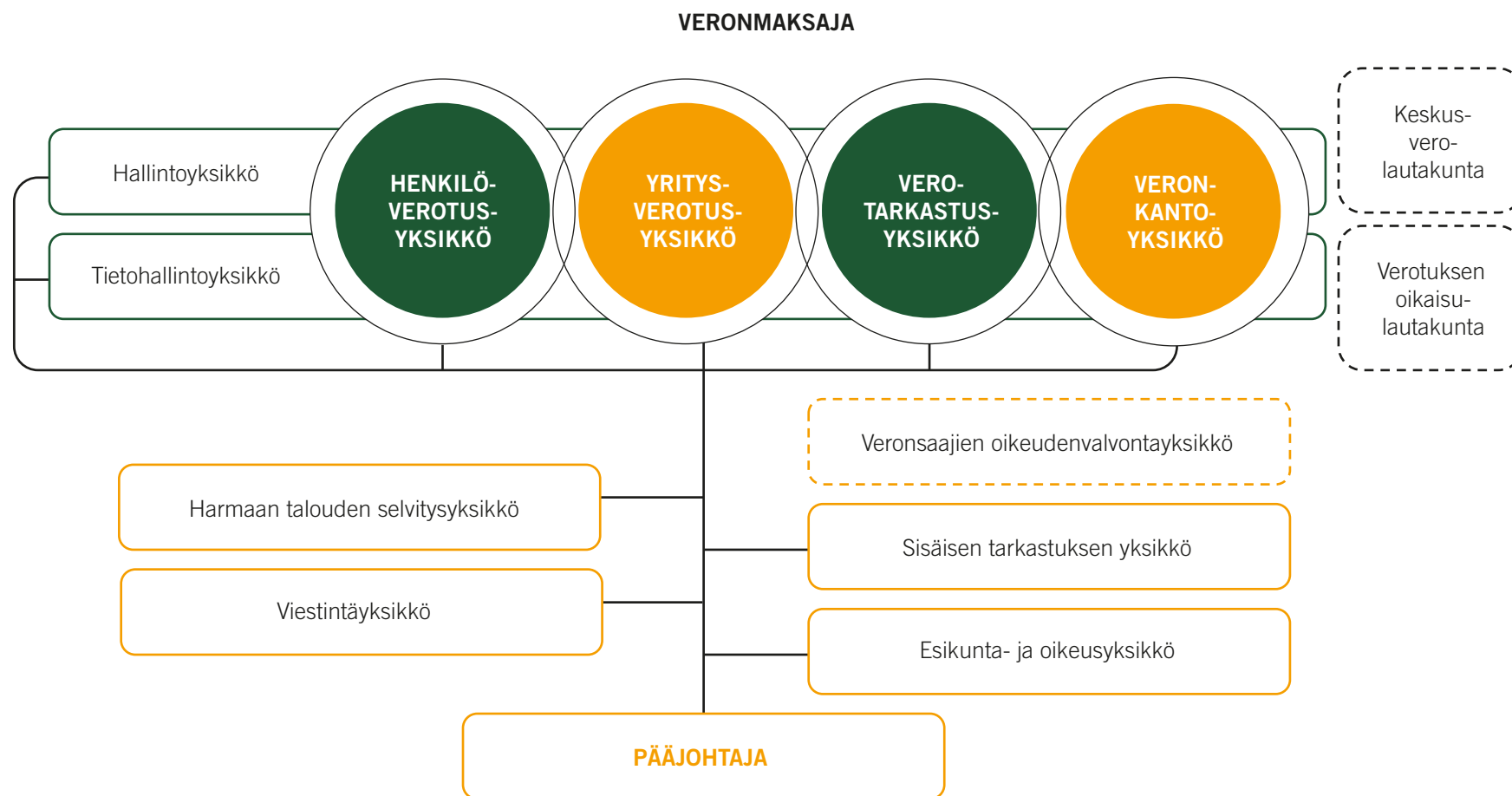
Verohallinnossa oli aiemmin myös Yhteiset palvelut -yksikkö, jonka tehtäviin kuului kehittää ja koordinoida esimerkiksi asiakaspalvelua, veroriskien hallintaa sekä verkkoviestintää ja kielipalveluita. Yhteiset palvelut -yksikkö lakkautettiin vuoden 2013 aikana, mutta työt jatkuvat: yksikön tehtävät on sijoitettu Verohallinnon muihin yksiköihin.

Verotuksen oikaisulautakunta valtakunnalliseksi

Valtakunnallinen verotuksen oikaisulautakunta aloitti toimintansa 1.1.2013. Oikaisulautakunnan toimintaa tehostettiin aikaisemmasta, ja jaostojen lukumäärä väheni 25 jaostosta 18 jaostoon. Samalla osa jaostoista alkoi keskittyä vain yritysverotuksen ja osa henkilöverotuksen tehtäviin.

Uudistuksen yhteydessä oikaisulautakunnan tehtävät eivät muuttuneet. Oikaisulautakunta on verotuksen ensimmäinen muutoksenhakuaste. Vaikka verotuksen oikaisulautakunta toimii Verohallinnon yhteydessä, sen itsenäistä asemaa on lautakuntauudistuksen yhteydessä haluttu korostaa lisäämällä lakiin siitä säännös. Verohallinnosta annetun lain mukaan verotuksen oikaisulautakunnalla on tehtävässään itsenäinen ratkaisuvallta.

Valtakunnallinen oikaisulautakunta mahdollistaa töiden joustavan järjestelyn, sillä kaikilla jaostoilla on valtakunnallinen toimivalta. Tätä mahdollisuutta on vuonna 2013 käytetty, ja ruuhkautuneiden jaostojen töitä on jaettu muille jaostoille. Vuodenvaihteessa kaikkien jaostojen työtilanne oli hyvä, ja keskeneräisiä tapauksia oli oikaisulautakunnan käsiteltävänä kaikkiaan vain noin 2 500 kappaletta.

”Sähköisten työjonojen ansiosta töitä voitiin suunnitella ja jakaa toimintayksiköiden välillä joustavasti.”

Verohallinnon toiminta muodostuu prosesseista. Prosessit ovat toimenpiteiden ketjuja, jotka kulkevat yksiköiden rajojen yli. Kun prosessia ohjataan kokonaisuutena, varmistutaan siitä, että kokonaisuus pysyy hallinnassa.

Verohallinnolla on ydinprosesseja ja tukiprosesseja. Ydinprosesseja ovat kaikki verotuksen toimittamiseen liittyvät ketjut, jotka palvelevat Verohallinnon asiakkaita.

- Verotusprosessi alkaa siitä, kun asiakkaalle syntyy peruste maksaa veroa ja päättyy, kun asiakkaan veroasiat on hoidettu.
- Ennakoiva ohjaus ja neuvonta -prosessi huolehtii asiakkaan ohjaamisesta.
- Tietovirtojen hallinta -prosessiin kuuluvat tietojen hankinta ja jakelu, sekä tiedon laadun ja eheyden hallinta.
- Rahavirtojen hallinta -prosessi hallitsee verotuksen rahavirtoja kokonaisuutena.

Tukiprosessit luovat edellytykset ydinprosessien toiminnalle. Tukiprosesseja ovat muun muassa tietotekniikan ja toimitilojen hallinta.

SÄHKÖISET JA VALTAKUNNALLISET TOIMINTATAVAT VAKIINTUVAT

Verohallinto siirtyi monessa työvaiheessa papereiden käsittelystä sähköiseen prosessiin. Sähköisten työjonojen ansiosta töitä voitiin suunnitella ja jakaa toimintayksiköiden välillä joustavasti. Verohallinnon on kehitettävä toimintatapojaan, jotta verotulojen kertyminen voidaan turvata tulevaisuudessakin.

Valtakunnalliset toimintaprosessit ovat vakiinnuttaneet paikkansa verovalvonnan ohjauksessa ja tehneet toiminnasta entistä yhdenmukaisempaa ja tehokkaampaa. Henkilöverotuksessa saatiin vuoden aikana purettua huomattavasti vanhoja varastoja niin perintö- ja lahjaverotuksen kuin muutosverotuksenkin osalta. Valtakunnalliset työluettelot otettiin käyttöön myös luovutusvoittojen käsittelyssä.

Myös yritysverotoimistoissa vakiintui työtap, jossa tuloverotustehtävät käsitellään valtakunnallisesti. Valtakunnallisten työjonojen myötä tehtäviä pystyttiin jakamaan tasaisesti toimintayksiköiden kesken ja edistämään käsittelyn yhtenäisyyttä entistä paremmin. Vuoden aikana valtakunnalliseen käsittelyyn otettiin myös ennakkoratkaisuhakemukset ja tappioiden vähentämistä koskevat poikkeuslupahakemukset. Muutos näkyy ennen kaikkea käsittelyaikojen lyhentymisenä, ja tähän panostetaan lisää vielä seuraavinakin vuosina. Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan laadullisen ja määrällisen seurannan keinoin.

Veroriskilähtöinen asiakasryhmittely käynnistettiin

Verohallinto alkoi vuonna 2013 ryhmitellä asiakkaita verorisikien mukaan. Uudella asiakasryhmittelyllä muutetaan sisäisiä prosesseja ja asiakaspalveluprosesseja, jotta toiminta on jatkossa entistä vaikuttavampaa ja tuottavampaa. Tavoitteena on kohdistaa toimenpiteitä sellaisiin asiakkaisiin, jotka ovat vaikuttavuuden ja tuottavuuden näkökulmasta Verohallinnolle kannattavimpia.

Segmentointi ja toimenpiteiden kohdentaminen oikeille asiakkaille:

- pienentää verovajetta
- parantaa prosessien toimintaa
- vähentää asiakkaiden ja Verohallinnon kustannuksia
- lisää asiakastytyvääisyyttä

Tietojärjestelmien uusiminen käyntiin

Verohallinto käynnisti valmistelut laajaa verotusprosessien ja verotuksen tietojärjestelmien uudistamista varten. Tavoitteena on prosessien virtaviivaistaminen, automaatioasteen kasvattaminen ja henkilöresurssien parempi kohdistaminen tehtäviin, joiden vaikuttavuus on suurin. Päättävänä on tietysti luotettavan verotustoiminnan turvaaminen tulevinakin vuosina.

Verohallinto teki päätöksen verotuksen tietojärjestelmien uudistamisesta ns. valmisohjelmistoratkaisulla, jonka avulla sovellusten ylläpidon ja kehittämisen kustannuksia voidaan alentaa merkittävästi. Tietojärjestelmiä on nyt noin 70 ja osa

niistä on yli 20 vuotta vanhoja. Valmisohjelmisto on myös aiempia järjestelmiä joustavampi, joten se sopeutuu paremmin jatkuvasti muuttuvaan verolainsäädäntöön ja ympäröivän yhteiskunnan muutoksiin.

Ohjelmiston hankintapäätös tehtiin keväällä 2013, mutta hankkeen käynnistäminen jäi odottamaan päätöksestä tehdyn valituksen käsittelyä markkinaoikeudessa. Viivästymisai-ka käytettiin monien Valmis-hankkeen läpimenoa edistävien valmistelutehtävien tekemiseen.

HALLINTO-OIKEUKSIIN SAAPUNEET TULO- JA ARVONLISÄ- VEROTUSTA KOSKEVAT VEROVALITUKSET 2009–2013

Verotustyön laatua voidaan mitata muun muassa hallinto-oikeuksiin päätyneiden veroasioiden määrällä.

// VUODEN VARRELTA: SÄHKÖINEN ASIOINTI TULEE LISÄÄNTYMÄÄN, KOSKA TEEMME UUSISTA KÄYTÄNNÖISTÄ MAHDOLLISIMMAN SUJUVIA

Verohallinnon palveluita kehitetään siten, että asiakkaat voivat hoitaa veroasiansa mahdollisimman vaivattomasti.

Verohallinto on siirtänyt asiakaspalveluaan yhä enemmän verkkoon. Sähköisten palveluiden kehittäminen on ollut pitkäjänteinen hanke, joka on vaatinut huolellista valmistautumista ja osaavia yhteistyökumppaneita.

Vuonna 2013 sähköisen asiointin palveluvalikoima kasvoi uusilla tuotteilla. Esimerkiksi osakeyhtiöille avattiin kokonaan uusi verkkopalvelu, jossa he voivat antaa veroilmoituksen. Kehitimme myös jo tunnettuja palveluitamme entisestään. Esimerkiksi liikkeen- ja ammatinharjoittajat tai heidän asianhoitajansa, vaikkapa tilitoimisto, saattoivat täydentää esitetyt veroilmoituksen verkossa nyt ensimmäistä kertaa. Myös vuoden 2012 lopulla avattu, Verohallinnon ja Patentti- ja rekisterihallituksen yhteinen verkkopalvelu osakeyhtiöiden perustamiseksi oli menestys ensimmäisenä kokonaisena toimintavuotenaan: jo neljännes osakeyhtiöistä perustetaan verkossa.

– Itse teen arjessa erityisesti Verotili-palveluun liittyviä töitä. Asiakkaiden päivittäisen avustamisen ja ohjaamisen lisäksi olen päässyt mukaan kouluttamaan sähköisten palveluiden käyttöä niin omalle väelle kuin asiakkaillemmekin, kertoo verosihteeri Susanna Siltanen.

Olennaista onnistumisen kannalta on ollut koko Verohallinnossa vallinnut yhteinen tahto saada uudet käytännöt sujumaan mahdollisimman joustavasti. Tavoitteenamme on tehdä verotusasioiden hoitaminen mahdollisimman helpoksi asiakkaillemme.

Vuoden 2013 aikana markkinoimme sähköisiä asiointipalvelujamme erityisesti tietyille asiakasryhmille: teimme esimerkiksi soittokierroksen vuosina 1960–1990 syntyneille maatalousyrittäjille. Neuvoimme myös yrittäjiä kaikissa sähköiseen ilmoittamiseen liittyvissä aiheissa. Puheluja kertyi yhteensä 3 800 koko maassa.

– Omaan työhöni tuli viime vuonna paljon uusia haasteita, kun ryhdyin viemään eteenpäin omalla alueellani yhteistyöhankkeita, jotka on suunnattu uusille yrittäjille, yrittäjäjärjestöille ja tilitoimistoille. Olen huomannut, että asiakkaat alkavat yhä rohkeammin hyödyntää tarjoamiamme sähköisiä palveluita omien veroasioidensa hoitamiseen, Susanna sanoo.

Susanna Siltanen
verosihteeri

Työssäni neuvon ja avustan asiakkaita sähköisten palvelujemme käytössä päivittäin. Minun pitää olla ajan tasalla siitä, miten palvelumme toimivat ja mitä uusia ominaisuuksia niihin kehitetään.

Susanna Siltanen, verosihteeri

// VOIMAVARANA OSAAVA HENKILÖSTÖ JA HYVÄT SIDOSRYHMÄSUHTEET

Pitkäjänteinen henkilöstösuunnittelu, vastuunoton kulttuuri ja luottamus henkilöstöön tukevat Verohallinnon onnistumista henkilöstötyössä.

HUOMIO ESIMIESTYÖHÖN JA TOIMIVAAN TYÖYMPÄRISTÖÖN

Esimiestyön kehittämiseen panostettiin voimakkaasti, ja tavoitteena on suunnata esimiehen työnkuva valmentavaan johtajuuteen. Alkuvuonna saatiin valmiiksi kaikkien esimiesten 360°-arvioinnit, joiden avulla voidaan kehittää johtajien ja esimiesten työskentelyä. Kaikki esimiehet saivat tuloksien perusteella valmennusta, ja palautetta käytettiin esimiesten osaamisen kehittämiseen.

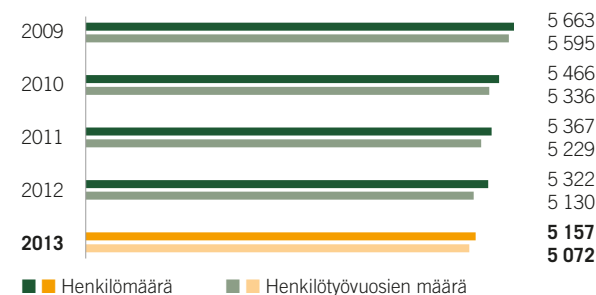
Syksyllä toteutettiin terveysjohtamisen selvitysprojekti, jossa analysoitiin, mitkä tekijät vaikuttavat henkilöstön terveydentilaan ja miten terveydentilaa voitaisiin parantaa. Projektin loppuraportissa on ehdotettu toimenpiteitä, joita on tarkoitus ryhtyä toteuttamaan vuonna 2014.

Verohallinnossa siirrytään asteittain työskentelemään monitilaympäristössä. Myyrmäen uudistetuissa työtiloissa yli 200 henkilöä kokeili syksyn 2013 aikana uutta työympäristökonseptia. Samassa yhteydessä pilotoitiin myös etätyöskentelyä, josta saatiin hyvät kokemukset. Verohallinnossa työntekijät ovat jo pitkään olleet tyytyväisiä työn ja vapaa-ajan tasapainoon ja etätyömahdollisuus parantaa tyytyväisyyttä edelleen.

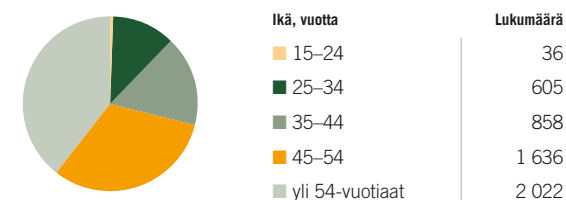
Kaikkiaan Verohallinto on onnistunut henkilöstötyössään hyvin. Työnantajakuva ja henkilöstön työtyytyväisyys ovat valtion parhaita. Osaamisen kehittämiseen panostetaan voimakkaasti sisäisellä koulutuksella. Pitkäjänteinen henkilöstösuunnittelu, vastuunoton kulttuuri ja luottamus henkilöstöön ovat tukeneet Verohallinnon onnistumista henkilöstötyössä.

Vuonna 2013 Verohallinnon henkilöstöstä yli 54-vuotiaiden osuus oli 39,5 prosenttia, 45–54-vuotiaiden osuus 32 prosenttia, 35–44-vuotiaiden osuus 16,8 prosenttia ja alle 35-vuotiaiden osuus 11,8 prosenttia.

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ JA HENKILÖTYÖVUODET 2009–2013

HENKILÖSTÖN IKÄJAKAUMA 2013

Työtyytyväisyys hyvällä tasolla

Verohallinnon työtyytyväisyysindeksi on ollut vuosia hienoisessa nousussa, ja myös vuoden 2013 tulokset olivat pääasiassa nousujohteisia. Etenkin työnantajakuva on kehittynyt myönteisesti. Ainoa mittari, joka ei vuonna 2013 noussut lainkaan, koskee työn sisältöä ja haasteellisuutta.

Henkilöstön osaaminen parantuu ja monipuoliset edut tukevat arjessa

Verohallinnon tavoitteena on parantaa henkilöstönsä osaamistasoa. Henkilöstön osaamista tuetaan muun muassa koulutuk-

silla, henkilökierrolla sekä muilla työssä oppimisen keinoilla. Käytössä on myös mentorointi, jossa kokenut työntekijä ohjaa vähemmän kokenutta henkilöä.

Verohallinto tarjoaa henkilöstölleen monipuolisia etuja. Käytössä on erilaisia työaikajoustoja, joilla voi edistää työn ja va-

paa-ajan tasapainoa. Myös laadukas työterveyshuolto tukee työkykyä. Verohallinto tukee henkilöstöruokailua sekä tarjoaa työsuhdematkalippuja, joilla voi maksaa osan työmatkoista. Liikunnan, kulttuurin ja viihteen harrastamista tuetaan liikunta- ja kulttuuriseteleillä.

”Verohallinnon työtyytyväisyysindeksi on ollut vuosia hienoisessa nousussa, ja myös vuoden 2013 tulokset olivat pääsääntöisesti nousujohteisia.”

TYÖTYTYVÄISYYSKYSelyn tuloksia verohallinnossa ja koko valtionhallinnossa 2013		
Asteikko 1–5, 1 = erittäin tyytymätön ja 5 = erittäin tyytyväinen	Valtio	Verohallinto
Johtaminen	3,42	3,47
Työn sisältö ja haasteellisuus	3,68	3,65
Palkkaus	2,85	2,94
Kehittymisen tuki	3,17	3,32
Työilmapiiri ja yhteistyö	3,76	3,74
Työolot	3,57	3,73
Tiedonkulku	3,12	3,17
Työnantajakuva	3,22	3,53
Yhteensä	3,38	3,47

TYÖTYTYVÄISYYSKYSelyn tuloksia verohallinnossa vuosina 2009–2013					
Asteikko 1–5, 1 = erittäin tyytymätön ja 5 = erittäin tyytyväinen	2009	2010*	2011	2012	2013
Johtaminen	3,45	3,39	3,40	3,44	3,47
Työn sisältö ja haasteellisuus	3,69	3,64	3,64	3,65	3,65
Palkkaus	2,98	2,91	2,92	2,92	2,94
Kehittymisen tuki	3,38	3,24	3,27	3,29	3,32
Työilmapiiri ja yhteistyö	3,68	3,69	3,69	3,70	3,74
Työolot	3,62	3,70	3,71	3,71	3,73
Tiedonkulku	3,22	3,20	3,16	3,16	3,17
Työnantajakuva	3,39	3,41	3,44	3,44	3,53

*Barometrissä oli vuonna 2010 uusia kysymyksiä ja indeksejä, joten tulokset eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tulosten kanssa.

TEHOKASTA VEROTUSTYÖTÄ

Verohallinto pyrkii toimimaan tuottavasti ja taloudellisesti. Tuottavuutta mitataan sillä, kuinka monta suoritetta yhdellä henkilötyövuodella saadaan. Taloudellisuus puolestaan kertoo, kuinka paljon yksi suorite maksaa.

Verohallinnon vuoden 2013 henkilöstömäärän toteutuma oli 5 072 henkilötyövuotta. Valtiovarainministeriön asettama tavoite oli 5 225 henkilötyövuotta ja tavoite saavutettiin selkeästi. Määrä väheni 58 henkilötyövuodella edelliseen vuoteen verrattuna.

Verohallinnon toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus parainivat ja molemmissa tavoite saavutettiin. Tuottavuuden kasvu (3,1 %) johtui edellisvuotta pienemmästä henkilötyövuosien käytöstä ja asiakasmäärän kasvusta. Vuoden 2013 menot kasvoivat vain hiukan vuodesta 2012 (kasvu 0,1 %) ja talousarviosta jäi odotettua enemmän säästöön etenkin valmishankkeen

aloituksen siirtymisen vuoksi. Taloudellisuus parani kuitenkin vain 1,4 prosenttia johtuen siitä, että kustannukset olivat huomattavasti menoja suuremmat, mikä johtui vuonna 2013 käytönotettujen suurten tietojärjestelmäinvestointien poistoista.

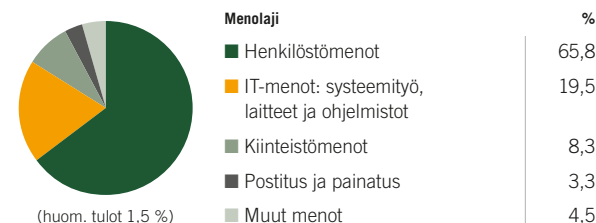
Verotuksen kustannuksia pyritään pienentämään muun muassa kehittämällä sähköistä asiointia ja uusia palveluja sekä automatisoimalla toimintaa. Verohallinnon tavoitteena on digitalisoida verotusprosesseja siten, että tiedot käsitellään sähköisessä muodossa. Myös valtakunnalliseen organisaatioon siirtymisellä ja päällekkäisten toimintojen välttämällä tavoitellaan tehokkaampaa toimintaa.

Verohallinto jatkoi vuonna 2013 WWF:n Green Office -ympäristöohjelman toteutusta, jonka tavoitteena on organisaation ympäristökuormituksen vähentäminen ja ilmastonmuutoksen hidastaminen. Ympäristökuormituksen vähentämiselle on asetettu prosentuaaliset tavoitteet, joita seurataan järjestelmällisesti.

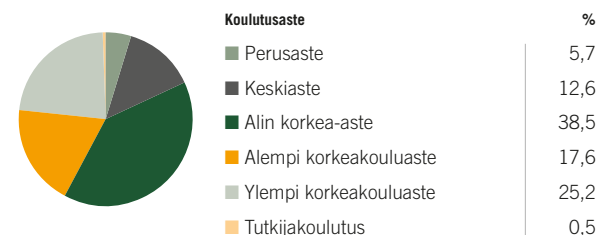
Säästöön 36,2 miljoonaa euroa

Verohallinnon nettomenot vuonna 2013 olivat 395,2 miljoonaa euroa. Valtion vuoden 2013 talousarviossa ja lisätalousarvioissa toimintamenoihin oli varattu 431,4 miljoonaa euroa, joten Verohallinnolle kertyi säästöä 36,2 miljoonaa euroa. Vuodelle 2014 siirtyy edellisiltä vuosilta määrärahaa yhteensä 85,6 miljoonaa

TOIMINTAMENOT MENOLAJEITTAIN 2013

HENKILÖSTÖN KOULUTUSJAKAUMA 2013

VEROHALLINNON HIILIDIOKSIDIPÄÄSTÖT 2009–2013, HIILIDIOKSIDITONNIA*

	2009	2010	2011	2012	2013	Muutos %
Energiankulutus	8 170	8 355	7 341	7 352	6 548	-10,9
Paperinkulutus	1 885	1 850	1 750	1 739	1 537	-11,5
Virkamatkat	1 475	1 243	1 527	1 375	1 459	6,1
Jätelmäärät	82	81	82	89	75	-15,4

*Perustuu WWF:n laskukertoiimiin, jotka muuttuivat vuonna 2011. Myös aiemmat vuodet on laskettu uudelleen vertailtavuuden säilyttämiseksi.

*”Verohallinnon
toiminnan tuottavuus
ja taloudellisuus
paranivat.”*

euroa. Suuri säästön lisäys johtuu Valmis-hankkeen aloittamisen ja valtion IT-kapasiteettihankkeen siirtymisestä sekä henkilöstömenosäästöistä.

Nettomenot alenivat edellisvuoteen verrattuna nimellisarvoltaan 0,1 prosenttia. Palkkamenot kasvoivat edellisestä vuodesta 1,2 prosenttia ja kiinteistömenot kasvoivat 2,9 prosenttia.

Toiminnan tuotot puolestaan alenivat 15,0 prosenttia, mutta aleneminen johtui pääasiasiassa siitä, että yhteisrahoitteisissa hankkeissa muilta virastoilta saadut osuudet vähenivät. Maksullinen toiminta oli vuoden 2012 tasolla. Henkilöstömenot kasvoivat, vaikka henkilöstön määrä väheni. Tämä johtuu osin palkankorotuksista, mutta pääosin virkarakenteen muutoksesta. Rutiinitehtävien määrä vähenee ja lisää väkeä tarvitaan entistä vaativimpiin tehtäviin, jolloin myös palkkataso on korkeampi. Matkustusmenot vähentyivät 1,7 % edellisvuodesta.

TOIMINTAMENOJEN RAHOITUS 2010–2013, TUHATTA EUROA

	2010	2011	2012	2013
Menot				
- palkkaukset (Kelan päivä- ja vanhempainrahat nettoutettu)	249 455	251 194	252 878	255 852
- vuokrat	26 007	27 220	27 615	28 974
- muut kulutusmenot	109 961	115 513	120 143	116 064
- investoinnit	1 256	1 114	1 065	261
Yhteensä	386 678	395 040	401 695	401 152
Toimintamenomomentille nettoutettavat tulot				
- maksullinen toiminta	3 243	3 518	3 433	3 474
- muu rahoitus	2 080	2 258	3 451	2 510
Yhteensä	5 324	5 776	6 884	5 984
Nettomenot (+) / -tulot (-)	381 355	389 265	394 811	395 168
Talousarvio	395 311	398 683	410 620	431 378
Siirtomäärärahakannan muutos	13 956	9 418	15 809	36 210
Siirtomäärärahakanta 31.12.	24 151	33 569	49 378	85 588

YKSITTÄISTEN KURSSIEN SUORITUKSIA 2011–2013, KPL

	2011	2012	2013
Monimuotokurssit	1 650	657	481
Lyhytkurssit	23 091	22 164	20 914
Verkkokurssit	803	640	417

VEROHALLINNON KUSTANNUKSET 2009–2013

// JOHTORYHMÄ OHJAA TOIMINTAA

Verohallinnon johtamisen foorumeita uudistettiin ja ne aloitivat toimintansa 1.4.2013. Johtamisfoorumeita on nyt neljä: Verohallinnon johtoryhmä, verotuksen johtoryhmä, ICT-ryhmä ja prosessien yhteistyöryhmä.

- Verohallinnon johtoryhmä keskittyy pidemmän aikavälin linjauksiin ja kehittämiseen.
- Verotuksen johtoryhmä keskittyy päivittäisen verotustyön johtamiseen.
- ICT-ryhmä on tietotekniikkaan liittyvän toiminnanohjauksen valmisteluryhmä, joka päättää alle 100 000 euron budjettimuutoksista. Ryhmä korvaa aiemmin toimineen kehitysjohdoryhmän.
- Prosessien yhteistyöryhmä käsittelee yksikkörajojen ja prosessirajojen yli ulottuvia kehittämisaloitteita.

Valtiovarainministeriön nimittämä Verohallinnon neuvottelukunta käsittelee Verohallinnon keskeisimmät suunnittelun ja seurannan asiakirjat.

Verohallinnon johtoryhmä

Pekka Ruuhonen aloitti pääjohtajana vuoden 2013 alussa. Johtoryhmässä tapahtui vuoden aikana joitakin muutoksia.

Johtoryhmän jäsenet 1.4.2013 alkaen:

- Anita Wickström (Verotarkastusyksikkö)
- Arto Pirinen (Esikunta ja oikeusyksikkö)
- Eija Lönnroth (Valmis-hanke)
- Heli Lähteenmäki (Henkilöverotusyksikkö)
- Janne Marttinen (Harmaan talouden selvitysyksikkö)
- Kari Huhtala (Hallintoyksikkö)
- Kirsi Huhtamäki (henkilöstön edustaja, Verovirkailijain Liitto ry)
- Leena Wikström (Veronkantoyksikkö) 1.8. alkaen
- Markku Heikura (Tietohallintoyksikkö)
- Martti Lahti (Viestintäyksikkö)
- Niina Arjanne (Esikunta ja oikeusyksikkö) 1.4. alkaen
- Pekka Ruuhonen (Verohallinto)
- Sanna Alamäki (Yritysverotusyksikkö)
- Timo Räbinä (Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö)

Osan vuodesta kokoonpanoon kuuluivat myös

- Ari Mäkelä
- Johanna Ollila
- Juha Lindgren
- Jukka Kauppila
- Keijo Vehmas
- Raija Hätinä
- Raimo Öystilä
- Tiina-Liisa Huhtanen

Verohallinnon neuvottelukunta

- Puheenjohtaja: Lasse Arvela, osastopäällikkö, ylijohtaja, valtiovarainministeriö
- Pekka Ruuhonen, pääjohtaja, Verohallinto
- Helena Pentti, ekonomisti, Suomen Ammattijärjestöjen keskusliitto SAK ry
- Kirsi Huhtamäki, puheenjohtaja, Verovirkailijain Liitto ry
- Lauri Taro, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö
- Mika Jokinen, veroasiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
- Ilari Soosalu, johtaja, Suomen Kuntaliitto
- Vesa Korpela, lakiasian johtaja, Veronmaksajain Keskusliitto ry

YHTEISTYÖTÄ SIDOSRYHMIEN KANSSA

Verohallinto tekee yhteistyötä julkishallinnon, muiden viranomaisten, yksityisen sektorin ja asiakkaiden etujärjestöjen kanssa. Tavoitteena on vaihtaa tietoa ja osaamista sekä kehittää palveluja. Yhteistyön avulla Verohallinto myös tehostaa verovalvontaa, varmistaa sujuvan maksuliikenteen ja tarjoaa parempia ennusteita verotuloista.

Veronsaajat aiempaa tyytyväisempiä palveluihin

Verohallinto mittaa veronsaajien tyytyväisyyttä kolmen vuoden välein tehtävällä palvelututkimuksella. Syksyllä 2013 tutkimukseen osallistui 347 veronsaajan tai sidosryhmän edustajaa. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää veronsaajien yhteydenpitoa Verohallinnon eri organisaatioihin ja suhtautumista Verohallinnon palveluihin. Lisäksi selvitettiin veronsaajien tarpeita ja toiveita palvelujen kehittämisessä.

Tutkimuksen perusteella veronsaajat ovat aiempaa tyytyväisempiä Verohallinnon tarjoamiin palveluihin. Arvioitaessa palveluita kokonaisuutena Verohallinto sai arvosanaksi 8,37. Erityisen tyytyväisiä vastaajat olivat verkkopalveluihin, jotka saivat arvosanaksi 8,96. Verkkopalveluiden kokonaisarvosana nousi lähes puoli numeroa edellisestä tutkimuksesta. Myös muun muassa puhelinpalvelun, tilityksen ja nettokertymistä tiedottamisen sekä tilityksen neuvontapalveluiden arvosanat parantuivat edelliskerrasta.

Vastausten perusteella kehitettävää on pääasiassa veronsaajille kohdistetussa viestinnässä, koulutuksessa sekä ve-

roennusteissa ja ennakkotiedoissa. Viestinnässä toiveena on terminologian selkeyttäminen ja mahdollisimman ajantasainen tiedotus, joihin Verohallinto tulee muiden kehittämis-kohteiden lisäksi kiinnittämään jatkossa entistä enemmän huomiota.

Verotulojen analysoinnista eväitä talouskehityksen seurantaan

Tammikuusta 2013 lähtien olemme ryhtyneet julkaisemaan aiempaa kattavampia tietoja Verohallinnon keräämistä ja palauttamista veroista. Vero.fi:ssä julkaistavissa nettokertymäraporteissa kuvataan reaaliaikaisesti edellisen kuukauden ja vuoden verokertymien kehitystä. Nettokertymäraportti sisältää myös sanallisen analyysin verotulojen kehityksestä sekä vertailevan tilaston Verohallinnon valtiolle tulouttamista summista ja valtion talousarviosta.

Analyyseissä hyödynnetään sekä taloustietoa tuottavien toimijoiden että Verohallinnon oman tietokannan tietoja, kuten toimialakohtaisia kertymätietoja suurimpien verolajien eli ennakonpidätysten, arvonlisäveron sekä yhteisöjen ennakko-veron osalta.

Toimialakohtaiset tiedot tuovat verotulojen analysointiin lisämielenkiintoa, sillä niiden avulla voidaan seurata tarkemmin talouden kehityksen eri osa-alueita ja niiden vaikutuksia verotuloihin. Esimerkiksi viennin alavire on näkynyt suoraan teollisuuden saamissa arvonlisäveron palautuksissa, jotka vuoden 2013 aikana olivat selvästi laskusuunnassa.

Tietoa kansalaisille ja muille viranomaisille

Alkuvuonna julkaistussa Harmaan talouden valvontatilasto- ja -julkaisussa koottiin yhteen harmaan talouden torjuntaan liittyvää tilastotietoa eri viranomaisilta. Loppuvuoden Harmaa talous -julkaisussa käsiteltiin harmaan talouden ilmenemismuotoja, sen laajuuden arvioimista ja mittaamistapoja sekä harmaan talouden torjuntaa.

Loppuvuoden julkaisussa esiteltiin yksi harmaan talouden keskeinen riskialue; tavaraliikenteen harmaa talous ja sen torjunta sekä Tullin rooli harmaan talouden torjuna. Lisäksi esiteltiin Harmaan talouden selvitysyksikön työssä havaittuja harmaata taloutta ennustavia seikkoja, joita ovat esimerkiksi verotuksen ilmoituspuutteet, elinkeinotoiminnan verovelat sekä tietynlaiset taserakenteet.

Julkaisussa käsiteltiin myös viimeaikaisia lainsäädäntömuutoksia, joita ovat muun muassa laki kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa sekä ilmoitusvelvollisuus rakennusalan urakoista ja työntekijöistä.

Vuonna 2013 Harmaan talouden selvitysyksikössä valmistui noin kuusikymmentä selvitystä, lausuntoa tai asiantuntijakirjoitusta. Vero.fi:ssä julkaistiin edellä mainittujen kausijulkaisujen lisäksi 12 asiantuntijakirjoitusta.

Harmaan talouden selvitysyksikkö toimii myös tukena muille viranomaisille tuottamalla tietopalveluna velvoitteidenhoitoselvityksiä mm. Verohallinnon, Tullin, Poliisin, Eläketurvakeskuksen, ulosottolaitoksen ja Aluehallintoviraston tehtäviä varten. Asiakkaina ovat myös Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvon-

tavirasto Valvira, valtionapuviranomaiset, Työttömyysvakuutusrahasto, Konkurssiasiamies ja Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Vuonna 2013 tehtiin runsas 33 200 velvoitteidenhoitoselvitystä. Velvoitteidenhoitoselvitykset tarjoavat viranomaisille keskitetysti ja tehokkaasti tietoa organisaatioiden ja niihin kytkeytyvien henkilöiden toiminnasta. Selvityksissä on tietoa myös organisaatioiden veroihin ja muihin julkisoikeudellisiin maksuihin liittyvien velvoitteiden hoitamisesta, taloudesta sekä kytkennöistä.

Rikosilmoitukset osana harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaa

Verohallinto luovuttaa poliisille rikosilmoituksiin, tutkintaan ja oikeudenkäynteihin liittyviä tietoja. Verohallinto tekee myös rikosilmoituksia osana harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaa. Vuonna 2013 Verohallinto kirjasi yhteensä 527 rikos-

ilmoitusta, mikä oli noin 12 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Eniten Verohallinnon tekemien rikosilmoitusten määrään vaikuttaa verotarkastusten lukumäärä. Ilmoitusmäärien vaihteluita voidaan selittää myös sillä, että tiettyjen hankkeiden yhteydessä saatetaan tehdä poikkeuksellisen paljon rikosilmoituksia. Nämä heijastuvat seuraavien vuosien tilastoissa ilmoitusmäärien laskuna silloin, kun ilmoitukset etenevät rikosprosessissa oikeudenkäyntivaiheeseen.

Verojen ulosottoperintä

Jos asiakas ei maksa veroa maksumuistutuksen jälkeen, Verohallinto lähettää pääsääntöisesti veron ulosottoon. Viime vuonna ulosottoon lähetettiin 820 441 maksuerää, joihin sisältyi verojäämiä yhteensä 1 060 miljoonaa euroa. Ulosottolaitoksen kautta kertyi 319 miljoonaa euroa. Verohallinto tekee Valtakunnanvoudinviraston kanssa säännöllistä yhteistyötä, jolla varmistetaan Verohallinnon ja ulosottolaitoksen toimintojen yhteensopivuus.

Viranomaisten välinen tiedonvaihto ja sähköisen asioinnin kehittäminen

Verohallinto otti vuonna 2013 käyttöön konkurssien ja yrityssaneerausten tiedonhallintajärjestelmän (Kosti). Sähköinen järjestelmä otettiin käyttöön, jotta konkurssi- ja yrityssaneerauksia voidaan tehostaa ja asiakirjojen hallinnointi ja arkistointi helpottuu. Sähköisen järjestelmän avulla voidaan myös seurata maksukyvyttömyysmenettelyjen tuloksia ja taloudellisia vaikutuksia.

Verohallinto on mukana syyttäjälaitoksen ja yleisten tuomioistuinten aineistopankkihankkeessa (AIPA), jonka tarkoituksena on siirtää kokonaan paperittomaan prosessiin. Tavoitteena on, että tiedot siirtyisivät suoraan AIPasta Verohallinnon järjestelmiin sähköisesti ilman manuaalista tallennustyötä. Järjestelmä otetaan käyttöön vaiheittain vuosina 2015–2018.

Viranomaistietopalvelurajapintahanke on valtiovarainministeriön hallinnonalan kärkihanke Valtion tuottavuus- ja tulokellisuusohjelmassa (VATU). Harmaan talouden selvityksikölle on toteutettu viranomaistietopalvelurajapinta, joka tarjoaa julkishallinnon yritystietovarantojen tietoja joustavasti velvoitteidenhoitoselvitykseen oikeutettujen viranomaisten käyttöön. Palvelun avulla viranomaiset voivat kohdistaa ja suorittaa toimenpiteitä tehokkaammin. Ensimmäinen rajapinta toteutettiin ulosottohallinnolle loppuvuoden 2013 aikana ja lähivuosina uusia rajapintoja toteutetaan lisää niille viranomaisille, jotka ovat keskeisiä harmaan talouden torjunnassa.

VEROHALLINNON TEKEMÄT RIKOSILMOITUKSET 2009–2013

”Kansainvälinen tietojenvaihto EU-jäsenmaiden kesken on tärkeä työkalu.”

Kansainvälinen sidosryhmäyhteistyö

Kansainvälinen sidosryhmäyhteistyö on Verohallinnolle tärkeä keino hankkia tietoa, vaihtaa kokemuksia, oppia parhaista käytännöistä sekä viedä muihin maihin suomalaista verotusosaamista. Verohallinto on aktiivisesti mukana kansainvälisten järjestöjen toiminnassa.

Yhteisiä toimintalinjoja OECD:ltä

OECD:n (Organisation for Economic Co-operation and Development) piirissä toimii useita yhteistyöryhmiä, jotka tekevät selvityksiä ja suosituksia yhteisiksi toimintalinjoiksi sekä tuottavat tilastoja ja vertailutietoja. Vuoden 2013 suuriksi teemoiksi nousivat Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) sekä yhdysvaltalainen Fatca-lainsäädäntö, joita on käsitelty monella foorumilla. Verohallinto järjesti myös OECD:n Taxpayer services -työryhmän vuosittaisen kokouksen.

Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes – kansainvälinen yhteistyöfoorumi

Vuonna 2012 Suomessa tehtiin vertaistutkimus (ns. peer review) tietojenvaihdon yleisistä edellytyksistä, ja tutkimuksen tulokset olivat loistavat. Vuonna 2013 julkistetut tulokset osoittivat, että Suomen tietojenvaihdon edellytykset ja toteutus ovat maailman huippua. Vuoden 2013 loppuun mennessä tutkittua 119 maasta Suomi sai ainoana maana niin sanotusti puhtaat paperit, eli selvisi ilman huomautuksia tai parannusehdotuksia.

Verohallinnon henkilöstö oli aktiivisesti mukana tutkimuksen eri vaiheissa.

Pohjoismaisilla verohallinnoilla on vahva yhteistyöperinne

Koska pohjoismaiset verohallinnot kohtaavat monella saralla samantapaisia haasteita ja mahdollisuuksia, yhteistyö on ollut luonteeltaan käytännönläheistä. Nordisk Agenda on yhteistyösopimus, jonka alle suurin osa pohjoismaisesta yhteistyöstä on järjestäytynyt. Yhteistyön tavoitteet ovat veromyönteisyyden edistäminen, toiminnan tehostaminen ja palveluiden parantaminen. Nordisk Agendan puitteissa yhteistyön piiriin kuuluvat mm. siirtohinnoittelu, vaikuttavuuden mittaaminen, riskien analyysi, verotarkastus, kansalaisille suunnattu verotietoportaali Nordisk eTax sekä Suomen Verohallinnon johdolla kansainvälinen automaattinen tietojenvaihto. Pohjoismaisen yhteistyön yhtenä tavoitteena on myös yhteisen näkemyksen edistäminen muilla kansainvälisillä foorumeilla.

Yhteistyö Euroopan Unionissa on laajaa ja säännöllistä

Verohallinto on mukana verotyöryhmissä, komiteoissa sekä asiantuntijaryhmissä, joissa käsitellään muun muassa yhteisöläisä sääntöjen toimeenpanoa ja muutoksia, hallinnollista yhteistyötä jäsenmaiden välillä sekä petosten torjuntaa.

Kansainvälinen tietojenvaihto EU-jäsenmaiden kesken on tärkeä työkalu kansainvälisen harmaan talouden paljastamisessa, verotarkastuksissa sekä muussa verovalvonnassa.

EU:n Fiscalis-ohjelma rahoittaa yhteiseurooppalaisia semi-

naareja, työryhmiä, simultaanitarkastuksia ja työvierailuja. Eri tilaisuuksissa saatuja kokemuksia on hyödynnetty hallinnon kehittämistyössä. Kesäkuussa 2013 Suomi isännöi Fiscalis-työpajaa, jonka aiheena oli Harmaan talouden torjuminen rakennusalaalla (Preventing Shadow Economy in the Construction Sector). Työpaja oli Verohallinnon ideoima ja se keräsi lähes 60 osallistujaa EU-maista, ehdokasmaista ja Norjasta.

Mukana Euroopan verohallintojen järjestelmässä

Verohallinto on ollut IOTAn (Intra-European Organisation of Tax Administrations) jäsen vuodesta 2005 alkaen. IOTA järjestää vuosittain lukuisia työpajoja ja muita koulutustapahtumia, joihin Verohallinnon henkilöstö on osallistunut aktiivisesti.

Verohallinto on myös mukana kehittämässä IOTAn toimintaa. Suomi valittiin toiselle kaudelle IOTAn hallinnollisen elimen, Executive Councilin (EC) jäseneksi kesällä 2013. Jäsenmaat valitsevat vuodeksi kerrallaan kahdeksan jäsentä sekä presidentin, joka toimii puheenjohtajana. EC:ssä linjataan IOTAn tavoitteita strategisella tasolla sekä päätetään organisaation toiminnan suunnittelusta ja seurannasta. Suomi isännöi EC-kokousta alkuvuodesta 2013.

// VUODEN VARRELTA: PALKITTUA AVOIMUUTTA JA PALVELUJA

Arvostuksemme perustuu siihen, että toimintamme on luotettavaa ja yhdenmukaista ja henkilökuntamme ammattitaitoista.

Suomessa tietyt henkilö- ja yhteisöasiakkaiden tuloverotustiedot on erikseen säädetty julkisiksi. Tavoitteena on lisätä yhteiskunnan läpinäkyvyyttä.

Tiedotusvälineet voivat tilata julkisia tietoja sähköisessä muodossa toimitukselliseen tarkoitukseen. Vuodesta 2013 alkaen Verohallinto on luovuttanut tiedot maksutta. Tietoja voi myös käydä katsomassa verotoimistojen asiakaspääteiltä tai kysellä puhelimitse.

Haluamme myös edistää verotuksesta käytävän keskustelun avoimuutta. Verotuksen sivutuotteena syntyy valtava määrä tilastotietoa suomalaisista ja Suomen verotuksesta. Tarjoamme tätä faktatietoa yhteiskunnallisen keskustelun pohjaksi helposti hyödynnettävässä muodossa.

– Olen vastannut syksyisin verotuksen julkisia tietoja koskeviin puhelintiedusteluihin. Tavoite yhteiskunnan läpinäkyvyyden lisäämiseksi kuulostaa jotenkin abstraktilta, mutta omassa työssäni se tarkoittaa hyvin yksinkertaista asiaa: hyvää ja asiantuntevaa palvelua asiakkaille, verosihteeri Tuula Into kertoo.

Lisäksi haluamme keventää työtaakkaa, jota verotus aiheuttaa yrityksille ja yksityisille henkilöille. Tätä varten tiivistämme yhteistyötä yritysten, viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa, lisäämme automaatiota ja kehitämme sähköisiä palvelujamme. Tavoitteena on vähentää asiakkaiden asiointitarvetta.

Työmme on huomattu. Vuoden 2013 aikana meidät palkittiin muun muassa seuraavasti:

- Tutkivan journalismin yhdistys antoi Verohallinnolle **Jääraappa-palkinnon** yhteiskunnan avoimuuden ja läpinäkyvyyden edistämisestä. Perusteena oli noin 300 000 yhteisön, yhdistyksen ja säätiön julkisten tuloverotustietojen julkaisu internetissä avoimena datana.
- Tietotekniikan liitto valitsi Verohallinnon **vuoden tietotekniikkavaikuttajaksi** sähköisten palvelujen edistäjänä. Perusteiden mukaan sähköiset veropalvelut helpottavat jokaisen suomalaisen arkea, säästävät aikaa ja vaivaa ja siten lisäävät yhteiskunnan tuottavuutta.
- HDI Nordic Oy palkitsi Verohallinnon **vuoden asiakaspalveluteosta**. Perusteluissa korostettiin Verohallinnon pitkäjänteistä ja asiakaslähtöistä sähköisten palvelujen kehittämistä.

Arvostuksemme perustuu siihen, että toimintamme on luotettavaa ja yhdenmukaista ja henkilökuntamme ammattitaitoista.

Tuula Into
verosihteeri

Tavoite yhteiskunnan läpinäkyvyyden lisäämiseksi kuulostaa abstraktilta. Omassa työssäni se tarkoittaa hyvää ja asiantuntevaa palvelua asiakkaille.

Tuula Into, verosihteeri

Verohallinto
PL 325, 00052 VERO
vero.fi

Verohallinnon julkaisu 350.14.
ISSN 0356-2581
Huhtikuu 2014

Vuosikertomus löytyy
myös osoitteesta
vero.fi

Graafinen suunnittelu: Mainostoimisto SST Oy
Valokuvat: Krister Heilmö
Paino: Finepress Oy

